National Library of Canada
Collection Development Branch.
395 Wellington Str. Order sect
Ottawa, Ont. K1A 0N4

National Library
Bibliothèque Nationale
NEWSPAPER
DIVISION

Meie Elu

EESTLASTE AJALEHT PAGULUSES

Second Class Mail Registration No. 1354

Nr. 21 (1889) 1986 | NELJAPÄEVAL, 22. MAIL – THURSDAY, MAY 22 | XXXVII aastakäik

Toronto Eesti Pensionäride Klubi koosviibimisel 15. mail esinesid lauluettekandega Peetri Koguduse Pühapäevakooli õpilased Margit Viia juhatusel. Vasakult: Vaiki Taul, Kersti-Ly Kuutan, Karin Marley, Aili Kuutan ja Kairi Taul. Taga — Margit Viia. (Lähemalt lhk. 4)

Foto – O. Haamer

Laulukoorid Estival -86 avamisel Lundis. Foto — Rein Liiv

Õnnestunud Estival -86

Sini-must-valged lipud Lundis ja Malmös

STOCKHOLM (EPL) — Estival -86 Lundis ja Malmös õnnestus üle ootuste nii ürituste kui osavõtu poolest. Võis konstateerida, et nüüd juba teist puhku toimuv suurpidu on saanud oma kindla koha Rootsi eestlaskonna rahvuslikus elus.

Jälle kaks linna sinimustvalgetes lippudes! Seekord ilma mingi lisaembleemita, milliseid nõuti näit. Esto -80 ajal ja Göteborgi Estivalil. Kohalikud linnavalitsused ja Malmöhuslääni maavanem suhtusid eestlaste ürituse soojalt ja landshövding ning mõlema linna linnapead võtsid osa peaüritustest, milliste hulka kuulus manifestatsioon rongkäiguga Malmös, kus peakõnelejaks oli vähemusteminister Anita Gradin.

Ta sai erilise aplausi, kui ta rõhutas, et siin Rootsis ei suru keegi peale eestlastele nende organiseerumisvorme ja vastavalt sellele ei muuda uus vähemusteseadus toetuste andmisel olemasolevat struktuuri (ta mõtles siin Rootsi Eestlaste Esindust ja Eesti Komiteed).

Nagu tellimise peale toimus järsk pööre Lõuna-Rootsi ilmastikus just Estivali avapäevaks, mis võis laabuda säravas päikeses ja otse suvises soojuses!

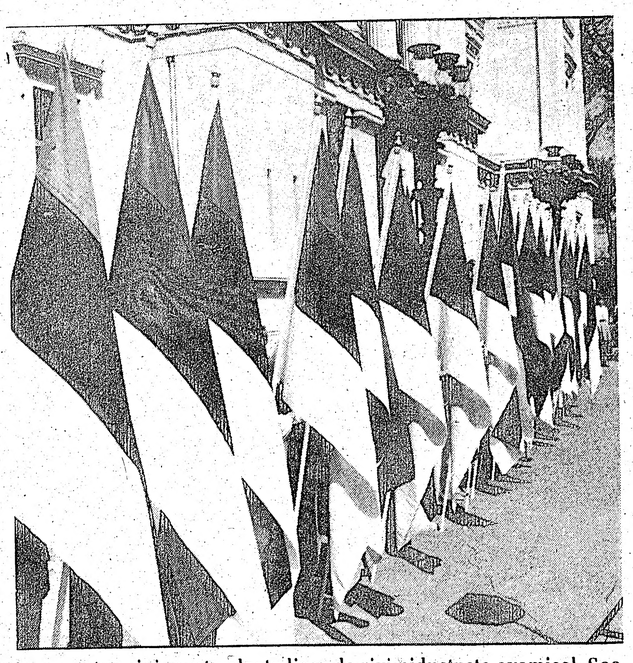

Imposantne sini-must-valgete lippude rivi pidustuste avamisel. Seekord on lipud ilma mingi lisaembleemita, mida nõuti Esto-80 ajal ja Göteborg'i Estival'il.

EELESTIVAL

Tegelikult algas Estival n.-ö. Eelestivaliga ainulaadse balti hõbedanäitusega, mis rootsi-eesti koostöös avati „Kulturenis".

Eelestivali hulka kuulus ka teaduslik sümpoosion Plaestra ja Eesti Maja ruumides, kus teadlased käsitlesid Põhjala ajaloo perspektiivis. Osales teadlasi Rootsist, Taanist ja Saksamaalt, korraldas aga Eesti Teaduslik Selts Rootsis Lõuna-Rootsi osakond.

Viimasel aprillil korraldas Merike Varma Eesti Majas Lundis üliõpilasnoorte mängusid ja võistlusi, kus jõudu proovisid Lundi ülikooli natsioonide ja Stockholmi ülikooli eesti osakonna noored.

Järgnes ühine mai vastuvõtt Estivali noortesektsiooni korraldusel.

Eelestivali kuulusid veel osavõturohked noorte spordivõistlused võrkpalli ja sisebandy turniiridega, samuti laskevõistlus Malmö Eesti Laskurklubi režiil ja Johnny Kivimetsa juhtimisel.

Estivalile oli külla tulnud Stockholmi Eesti Teater, milline seekord Lõuna-Rootsi publikule Svaneskolani laval tutvustas Stockholmis menukalt mitmel korral esitatud Karin Saarseni allveelaevakülastuste teemale kirjutatud põnevustükki „Merehunt".

Teatriseltskond eesotsas Lensi Römmeriga (Edmar Kuus, Heljo Mängel, Hillar Raig, Rein Wompa ja Peter Kastberg) tegi ka seekord oma parima.

Estivali noortesektsioon viis ka eesti noored Akademiska Föreningisse vaatama tänavust „Džingis Khani".

1. mai kava lõppes öökohvikuga Hotell Lundias, mis tegutses külalisrohkelt igal õhtul.

AVAMINE

Estivali ametlik avamine toimus ülikooli platsil reedel, 2. mail.

See päev oli pühendatud kultuuriüritustele. Hommikupoolel kirjandusmuusikaline matinee tervelt 9 eesti autori esinemisega (Salme Raatma ei tulnud Soomest, programmis tuli asemele Liidia Tuulse).

Paraku oli rahvatantsu ja võimlemise ettekanne Lundi linnateatris samal ajal, nii et need, kes tahtnuks mõlemaid ilusaid üritusi uue ja vana kultuuri poolelt näha, olid seatud valiku ette ühe või teise kasuks.

Rahvakultuuri poolel olid kogunenud kõik siin maal tegutsevad eesti rahvatantsugrupid — Stockholmist, Göteborgist, Borasist, Norrköpingist, Västerasist ja Eskilstunast. Nende esinemiste juurde kuulub ka rahvamuusika, näiteks on Stockholmi „Kassari" palju panustanud leelole, rahvalaulule ja vanadele muusikariistadele.

See oli väga vaatamisväärne elamus, millele kaasa aitasid Göteborgi „Esto-tüdrukud", Paula Roove võimlejad.

Muidu oli seekord võimlemine ja rahvatants eraldatud ajatehniliselt — Estival Gala järgmisel päeval rullus vastupidiselt varasematele selletaolistele üritustele ilma ravatantsuta, pakkudes selle asemel teisi artistide esinemisi.

Kultuuri poolel kuulusid veel kavalkaadi kooride kontsert, sisuliselt väike laulupidu, Akademiska Föreningeni suures saalis, kus kaastegevad olid Stockholmi ja Göteborgi koorid. (Stockholmi Eesti Meeskoor ja Naiskoor ning uus Heli 40, samuti Göteborgi Mees- ja Naiskoor). Meeskoori ühes palas (Vaikne kena kohakene) olid kaasas 26 Stockholmi eesti kooli noort.

Nagu ikka laulupeol, lõppes programm populaarse lahkumislauluga: „Meil lahkumine..."

KONTSERDID

Instrumentaalmuusikat esitati veel erikontserdil, kus flöödipalasid esitas Jaan Seim, vioolat mängis Rein Ader ja Saksamaalt tulnud kitarrist Boris Bagger mängles oma pillil virtuoosliku.

Muusikalist kultuuri pakuti veel pealelõuna-kontserdil Stadshallenis, kus sopran Ellen Pelmas, metsosopran Katrin Meerits, tenor Mikko Pulkkinen ja viiulikunstnikud Alfred Pisuke ja Martin Krooni esinesid. Soliste saatis klaverikunstnik Hilja Saarne.

Kontsert toimus Stadshallenis, kus pool tundi hiljem andis erikontserdi Stockholmi Eesti Noortekoor Jaan Seimi juhtimisel, vaheldudes sama oori vähemate ansamblitega.

Paraku olid kontserdid ja muud üritused reedel liiga lähestikku, et neid suutnuks kõiki nautida. Asjaolu, mis mitme ürituse juures mõjus osavõtjate arvule.

Eelkirjeldatud, otse purgivale kultuurikavalkaadile, lisandus veel linnateatris põnev programm eesti üüürikast, mis jagunes kaheks teemaks.

(Järg. lk. 3)

Sööme mürgist toitu

Toronto tervishoiuarst ütles, et meie igapäevane toit on mürgisem kui vesi. Uurimuse järgi Ontario põllumajandussaadused põhjustavad 86% mürgitustest (vesi 11% ja õhk 4%).

Toitaineid osteti analüüsimiseks mitmest Toronto kauplusest.

Tshernobõli tuumajõujaam kustutatud

MOSKVA. Tshernobõli tuumajõujaamas on tuli kustutatud ja uut radioaktiivset tolmu ei tõuse enam ärasulanud ahjust. Rahvast on evakueeritud ohtlikust ümbrusest 30 km raadiuse ulatuses. Lääne-Euroopa riigid on katkestanud piima, aedvilja, liha ja juurvilja sisseveo N. Liidust. Kiievi linnast evakueeriti 250 000 last ja naist. Elu normaliseerimine ohustatud piirkonnas võib nõuda aastakümneid.

Ametiühingud vabakaubanduse vastu

TORONTO — Kanada ametiühingute algatusel korraldati raekojaväljakul suur tööliste demonstratsioon vabakaubanduse vastu USA-ga. Selles nähakse ohtu Kanada tööstuse arengule ja töökohtade vähenemist Kanadas. Samasuguse-le eitavale seisukohale asus mõned päevad varem USA senati erikomisjon, kartes Kanada tööstuslike saaduste massilist tulekut USA turule, eriti põllu- ja metsatööstuse alalt. Praegu on kindlasti veel vabakaubanduse poolt ainukestena USA president ja Kanada peaminister. Nemad võitlevad edasi ja loodavad saada poolehoidu vajalikul määral.

TARTU INSTITUUT
310 BLOOR ST. WEST
TORONTO, M5S 1W4
Sissekaik: Madison Avenue — Spadina jaam

LOENG:
„Läänemere kolmnurgas: Eesti-Soome ja Eesti-Rootsi ühendused käesoleval sajandil"
Professor HAIN REBAS — Kiel'i ülikoolist
Teisipäeval, 27. mail
kell 7.30 õhtul
Kohv ja keskustelu –
KÕIK ON KUTSUTUD

Spring into Spring
with B'nai Brith Women's
bazaar

Pühapäeval, 25. mail 1986
10 h. – 6 õ.
St. Michael's Arena, 1515 Bathurst St.
Täiskasvanud $1.00,
lapsed alla 12 prii.
Auhinnad uksel (1. võit $2000.00, 2 võit värvi-TV), uued ja veidikantud riietusesemed – ehted, küpsised ja palju muud.

Eesti keskkooli juubellend – kahekümnes

Toronto eesti „kõrgemate koolide" lõpuaktus toimus 15. mail nagu tavaliselt, Eesti Majas. Ees, vaatega publiku poole, istusid nimetatud koolide lõpetajad. Tütarlapsed pidulikult 100% rahvarõivais, poisid pühapäevaselt kenad. Laual kevadlilli ja laval sireliõisi, mis harmoneerisid noorusega.

Aktuse teadustaja oli Kylliki Sillaste. Eesti lipu kandjad olid Märt Matsoo, Lisa Novek ja Ellen Silm. Lydia Aruvalla klaverisaatel kõlas ühislaul: „Kaunistagem Eesti kojad..." Avapalvuse ütles Robert Kruus, keskkooli II kl. õpilane.

Avasõnas koolijuhataja Edgar Marten kõneles möödunud kooliaastast, mis oli omamoodi huvitav. Ta tõi näite ühest kohusetundelisest õpetajast, kes lumetormisel õhtul läbi raskuste kooli tuli. Leides aga eest tühja kooliklassi, arvas õpetaja, et oh, ma olen vist küll päevad ära vahetanud! (Kooliõhtu oli sel päeval tühistatud.) Lapsed hindavad eesti kooli, see on siiski üks hea koht, kus kasulik on olla reede õhtul. Nüüd on ka Torontos Eesti Õppetool, mis annab „Crediteid" ülikooli astumiseks.

Eesti ühiskonnas on praegu „vahtkonna-vahetus" pea igas organisatsioonis. Pooled EKN-i liikmed on meie koolide lõpetajad, samuti lasteaia kasvatajad. Noored on eesti ühiskonna liikmed, kellel on sisse kasvanud eesti süda, mida „üle parda" ei visata. Koolijuhataja soovis, et noored tegutseksid eesti organisatsioonides, meie ühiskondlikul teel.

Aktusekõne pidas täiendusgümnaasiumi ajakirjanduse huviringi juhataja, mag. Liis Truuvert. Tema kõne juhtmõte oli: „Kui oma tegevusega eesmärgi poole pürgime, peab eesmärk, siht alati silmi ees seisma. Me ei tohi lasta end heidutada kõrvalistest mõjudest ega viperustest."

LÕPETAJAD

Tüdrukute koor laulis Tiia Pihla juhatusel kaks laulu. Keskkooli juubellennus oli 8 lõpetajat. Lõputunnistused said: Altosaar Heiki, Meipoom Erika, Petersoo Alar, Pihl Tiia — kiitusega, Rannik Kai, Roose Monika – kiitusega, Tamm Martin, Träss Toivo — kiitusega.

Keskkooli lõpetajate nimel võttis sõna Toivo Träss. Ta tänas kõiki õpetajaid, kes on neid õpetanud kolmeaastases keskkoolis, ning loodab kõiki klassikaaslasi näha sügisel eesti gümnaasiumis. Kuna siinsed eesti noored on kasvanud Kanadas, siis on see maa nende kodumaa, kuid Eesti on isade maa. Noored tulevad eesti kooli, sest see on seoses eesti ühiskonnaga. Reede õhtul on keskkooli

(Järg lhk. 3)

NÄDALAKROONIKA

TORONTO. Siin on 32 453 isikut, kes elavad hoolekande asutuste poolt antavast rahast. 87 % nendest on vallalised. Üürihindade tõusu tõttu kuni 48 % saadavast $394-st läheb ruumi üüriks. Paljud hoolekanderahal olevaist isikuist käivad regulaarselt tasuta toitu saamas hoolekandeasutuste juures ja kirikutes. Hoolekande osakond soovib, et tema eelarvet suurendataks se $130 miljoni võrra, et hädalistele suuremat toetust anda.

LONDON. Inglismaa valitsus saatis maalt välja 2 Süüria diplomaati, kes olid seotud pommiatentaadi korraldamisega ühe lennuki vastu. Inglismaa politsei tahtis neid kuulata üle, kuid Süüria suursaadik seda ei lubanud.

TORONTO. Toronto raudtee peajaam, Union Station, mis on üks omapärasemaid maailma suurjaamade seas, on puhastamisel, ilustamisel ja ümberehitamisel, vastavalt tänapäeva nõuetele.

HAMILTON. Elektrikute ametiühing, kellel on 68 000 liiget, tegi puhastustööd oma juhatuse koosseisus. Mõned juhatuse liikmed asendati uutega ja nendele, kes eemaldati, keelati kandideerimine ametiühingu juhatusse kuni 5 aasta kestel. Ametiühingu juhatuses on suured omavahelised võitlused kohtade ja mõjuvõimu pärast. Esmaspäeval alustasid nad streiki parema palga saamiseks.

Lõuna-Aafrika pommitas naabreid

Lõuna-Aafrika pommitas naaberriikides keskusi, kust lähtuvad African National Congress'i terrorirünnakud. Ohujõud pommitasid Zimbabwed, Zambiat ja Botswanat.

USA, Kanada jt. mõistsid rünnaku hukka, kuid L.-A. väidab, et tegu on kaitsega terrori vastu nii nagu seda tegi USA Liibüat pommitades.

TORONTO — Ontario arstid ähvardavad streiki nende õiguse kärpimise pärast valitsuse poolt, võtta patsientidelt kõrgemat tasu (extra billing) kui valitsus ette näinud. Opositsioonijuht Larry Grossmani seisukoht on, et arstidel kui ühiskonna teenistujail ei tohiks üldse olla streigiõigust.

OTTAWA — Kanadasse tulnud illegaalsete immigrantide arv, kes pärast pikemat aega Kanadas on avaldanud soovi saada Kanada kodanikeks, on üle 12.000. Nende avalduste läbivaatamine võtab aastaid ja teeb üha raskemaks nende tagasisaatmise oma endisele asukohamaale. Teiseks on oluline selgitada nende staatus, kes siia maale on tulnud põgenikena ning soovivad saada siin põgenike eeliseid. Immigratsioonivalitsusel pole kindlaid juhendeid, kes on põgenik. Toronto rabbi Günther Plaut soovib, et N. Liidust väljasaadetud juudid, kes seal avaldasid soovi asuda Iisraeli, peaksid saama loa eelistatud korras põgenikena Kanadasse tulla.

KABAREE-ÕHTU
Tants — suupisted — baar
PETER KOPVILLEM JA ORKESTER
ROSEMARIE LINDAU JA KAJA II
Laupäeval, 24. mail 1986 kell 19.30
Läti Majas, 4 Credit Union Drive (Don Valley ja Eglinton)
Sissepääs: $12,00 (Laudade ettetellimise võimalus).
Piletid eelmüügil Eesti Abistamiskomitees ja EKN büroos.
EKN Noorte/„Savona Satans" jalgpalli meeskonna korraldusel.

„MEIE ELU" — „OUR LIFE" — Estonian Weekly
Published by Estonian Publishing Co. Toronto Ltd., Estonian House,958 Broadview Ave., Toronto, Ont. Canada, M4K 2R6
Tel. 466-0951

Toimetajad: H. Rebane ja S. Veidenbaum. Toimetaja New Yorgis B. Parming, 473 Luhmann Dr., New Milford, N.J.,USA. Tel. (201) 262-0773.

„Meie Elu" väljaandjaks on Eesti Kirjastus Kanadas. Asut. A. Weileri algatusel 1950.

„Meie Elu" toimetus ja talitus Eesti Majas, 958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6 Canada — Tel. 466-0951

„MEIE ELU" kontor avatud kuulutuste ja tellimiste vastuvõtmiseks: Esmasp., kolmap. ja reedel kl. 9 hm. — 5 p.l. Alates okt. 15. teisip. ja neljap. kl. 9 hm. — 8 õhtul. Laupäeviti avatud kl. 9 hm. — 1 p.l.

„MEIE ELU" tellimishinnad: Kanadas 1 a. $43.00, 6 k. $24.00, 3 k. $15.00. USA-sse 1 a. $47.00, 6 k. $25.00, 3 k. $16.00. Ülemeremaadesse 1 a. $52.00, 6 k. $28.00, 3 k. $18.00. Kiripostilisa: Kanadas 1 a. $28.50, 6 k. $14.25, 3 k. $7.00. USA-sse 1 a. $33.00, 6 k. $16.50, 3 k. $8.00. Õhupostilisa ülemeremaadesse: 1 a. $62.00, 6 k. $31.00, 3 k. $15.50.

Üksiknumber — 75¢

Kuulutushinnad: 1 toll ühel veerul — esiküljel $6.00, tekstis $5.00.

Versailles'st Tokioni

Seitsme suure konverentsilt Tokios paistis silma kurioosum, et ühiste küsimuste juures istusid koos praktiliselt endised vastaspooled, kes Teises maailmasõjas olid üksteisega verivaenlased. Esindatud olid: USA, Briti, Saksa, Prantsusmaa, Jaapan, Kanada ja Itaalia. Saksa, Jaapan ja Itaalia sõdisid Teises maailmasõjas ülejäänud nelja vastu.

Hitler või mitte Hitler, siis oli ometi Saksamaa agressioon põhjustatud majanduslikust probleemist, mille tekitas Esimese maailmasõja rahuleping, mis asetas Saksamaa näljaratsioonidele. Hitleri võim ja rahvussotsialism poliitilise nähtena arenesid alles hiljem ja siit arenes Teise maailmasõja võitlus, milles hukkusid kümned miljonid inimesed ja ruineeriti paljud majandused.

Tõsi, seekordne konverents Tokios ei olnud esimene riigipeade konverents neis küsimustes. Neid on ka varem peetud. Ometi see oli silmapaistev selle poolest, et riigipead saavad ühise laua taga istuda ja ühiselt küsimusi arutada. Versailles' rahuleping 1919. aastal oli Saksamaa suhtes karm ja selle osalised ei leidnud võimalust koos Saksamaaga ühise laua taha uuesti ilmuda. Saksamaa asus lõpuks oma majanduslikke küsimusi lahendama relvajõuga. Sellest tulenes maailmasõdade suurim tragöödia.

Seekordne Tokio konverents erines eelmistes tippudekonverentsidest sellepoolest, et sellest võimaldati osavõtt ka Kanadale ja Itaaliale. Päevakorras olid kaubavahetuse ja tariifide küsimused, rahvusvahelise rahaturu küsimused ja rahvusvaheline terrorism eesotsas Liibüaga. Paistis, et 6 tundi kestnud läbirääkimised toimusid sõbralikus diskussioonis, kuigi silmapaistvaid otsuseid sealt ei tulnud.

Ajal, mil suur osa maailmast kannatab toidupuuduse all, tuli riigipeadel arutada ülemäärase viljaturu küsimusi ja võistlust sel alal üksteisega. USA, Kanada, Prantsusmaa on suutelised tootma ülemäärast toiduvilja ja subsideerivad seda toodangut riiklike juurdemaksudega. Need punktid kirjutati üksteisele „ninapeale" ja arvatavasti saadi sellest ka tõsiselt aru.

Tänapäeva majandus on ülimalt võimeline tootma ja tulemuseks on turgude otsimine. Turgude vallutamine toimub ka kapitali abil ja see kapital mängib rahvusvahelisel turul suurimat osa kui kunagi varem. Odavam rahakurss võitleb tavaliselt kallima kursi vastu, sest sellest oleneb ekspordi hind ja nõudlus odavama kauba järgi. Sellest tulenevad rahaturu omavahelised kokkulepped, kus rahakursi liigutamisega abistatakse ja soositakse üksteist, et suuremaid vaielusi ära hoida. Tulemuseks on suuremad kursi kõikumised, kus kannatavad riigid ja inimesed, kellel leidub hoiuseid. See tegevus kannab küll suurt nime — Rahvusvaheline rahandussüsteem — ometi on see tegelikult süsteemilagedus. Kanada on Tokio konverentsist peale tippude majanduskonverentsi üks liige, kuid tal puudub otsustusvõime selle süsteemi määramisel.

Mida mõtlesid Tokios tegelikult kogunenud riigipead, see jäi igaühe enda teada, sest otsuseid ei tehtud. Ometi kuulati ära üksteise arusaamised ja neist saab ehk mõndagi rakendada. Konverentsil valitses üldiselt kompromisside otsimise vaim ja see oli vahest kõige olulisem, mis konverentsilt tuli.

Terrorismi küsimustes ei saavutanud president Reagan osavõtjate üldist heakskiitu oma relvastatud aktsioonile Liibüa vastu. Ometi väljendus osavõtjate ühine arusaamine terrorismi küsimuses ja terrorism leidis üksmeelset hukkamõistu. Võimalik, et sellest areneb osavõtnud maade ühiseid aktsioone terrori pidurdamiseks.

Tugevas majanduses oleva Jaapani rahvahulgad teostasid suuri massdemonstratsioone ja isegi relvastatud rünnakuid kogunenud riigijuhtide vastu.

V.

Valimisjärgne analüüs

Parempoolsete koostöö Prantsusmaal oluline

Prantsusmaal toimunud rahvasaadikute valimised parlamenti ja regionaalseisse nõukogudesse tõid mõningaid üllatusi. Liiga pika valimiskampaania tõttu tekkinud tüdimus ja ilusa ilma tõttu valimispäeval, 22% hääleõiguslikest kodanikest ei läinud hääletama.

Vastupidiselt igasuguseile ennustusile ei olnud parempoolse ühenduse võit nii suur kui seda oodati. Nende poolt saadud 50% mandaatide arv tuli ainult saadikute kohtade relatiivsest jaotamisest maakondades ja mitte absoluutsest häälte arvust. Tegelikult saadi ainult 42% häältest. Kuna parempoolne ühendus ei soovi lugeda Rahvarinde hääli nendega ühiselt, siis ei ole demokraatliku süsteemi järgi („Üks mees = üks hääl") võitjad mitte need, kes seda kuulutavad. Tegelikult jagunesid rahva hääled järgmiselt:

— sotsialistid, kommunistid jm. vasakpoolsed parteid = 12,2 miljonit häält; — liberaalide ja konservaatorite (UDF + RPR) ühendus = 11,5; — Rahvarinne (Le Pen) = 2,7; — muud parempoolsed parteid = 1,2 miljonit häält.

Samuti ei saa kõiki parempoolseid rahvasaadikuid teistest parteidest automaatselt lugeda liberaalide ja konservaatorite hulka, sest nende parteid ei ole eelnimetatute ühisele valitsuse kavale alla kirjutanud ega sellega nõustunud. Muidugi ei ole karta, et Rahvarinde ja muude iseseisvate parteide esindajad parlamendis järsku sotsialistide ja kommunistidega ühel viisil laulma hakkavad, võib siiski tekkida tõsiseid lahkarvamisi ja uusi koalitsioone. Paljud liberaalsed poliitikud ei ole nõus sotsialistist president Mitterrandiga „koos elama" (peamiselt endise peaministri Barre'i pooldajad).

KOMMUNISTID KAOTASID

Kõige suuremaks üllatuseks oli muidugi prantsuse kommunistliku partei langus. Nad said alla 10% häältest. Nii madal tase oli neil viimati 1924. aastal! Järgnevalt sellisele hiilgavale saavutusele on neil nüüd uues parlamendis ainult 35 rahvasaadikut endise 44 asemel. Rahvarinne ja nende peavaenlane sai suure edu 9,8% häältega ja 35 saadikuga. Enne oli neil ainult 2 rahvasaadikut parlamendis!

Peab veel märkima, et siinsetel „rohelistel" pole kuigi suurt menu. Neil ei ole 340 000 häälega ühtegi rahvasaadikut parlamendis, kuid nad on siiski esindatud regionaalsetes nõukogudes.

Parempoolse ühenduse nõrk enamus parlamendis (ilma Rahvarinde toetuseta) on alaliselt hädaohus. Nende peade kohal ripub Damoklese mõõgana ähvardus parlamendi laialisaatmiseks ja uueks valimisteks. Põhiseaduse kohaselt on presidendil õigus seda teha kord aastas, juhul kui tekkivad suuremad lahkarvamised presidendi, valitsuse ja parlamendi vahel. Liberaalid ja konservaatorid ei ole paljudes küsimustes endi ega ka parteides omavahel ühel nõul. Endine president Giscard d'Estaing ja tema endine peaminister Chirac leppisid peale pikemat tüli alles viimaste valimiste eel nende ühiseks ettevalmistamiseks. Giscard d'Estaingi viimane peaminister Raymond Barre ei ole sugugi nõus valitsema koos sotsialistist president Mitterrandiga. Liberaalide konföderatsioon seisab ainult kunstlikult koos, tänu endise presidendi püüetele selles suunas.

PAREMPOOLSETE KOOSTÖÖ OLULINE

Uue peaministri Chiraci moodustatud valitsus koosneb peamiselt konservatiivse R.P.R. partei tegelastest ja senine ühendus liberaalidega näib olevat tahtlikult unustatud. Uue valitsuse kiireimaks eesmärgiks on praegu endise valimisseaduse tagastamine parlamendi laialisaatmise kartusel ja teades, et uute valimiste tulemus viimase korra kohaselt ei ole kuigi soodne parempoolsetele parteidele. Sellepärast on siis valimisprogrammi tulisemad punktid, nagu tööpuuduse vastu võitlemine, julgeoleku ja immigratsiooni küsimused, esialgu tahaplaanile jäetud. Kohene raha allaväärtustamine (senise sotsialistide majapidamise tulemus) ja sellega kaasuvad lisaabinõud (riigiametnike palkade piiramine, hindade vabastamine, hoiukassa protsentide vähendamine) on halvasti nähtud ametiühingute ja rahva poolt. Sotsialistid muidugi kasutavad kohe selliseid ebapopulaarseid korraldusi ära vastupropagandaks. Kui kommunistid jäid esimesel paaril nädalal n.ö. vaatlejaiks, on nüüd ette näha, et nende löögirühmad punase ametiühingu C.G.T. näol uuesti hakkavad aktiivselt ette valmistama tulevasi valimisi. Koheste uute valimiste puhul endise valimisseaduse kohaselt ei ole Rahvarindel oodata kuigi palju edu, vaatamata nende populaarseile lööklauseile. Neil ei ole küllaldaselt tuntud poliitikuid ja seni ei ole neil olnud võimalust näidata, mida nad tegelikult teha oskavad, sest endine valimisseadus soodustab ainult populaarseid tegelasi ja mitte parteisid.

Kokkuvõtteks võiks öelda, et sotsialistist president Mitterrandi kilustamise plaan on esialgselt õnnestunud ja kui parempoolsed poliitikud tahavad jääda võimule, siis tuleb neil unustada kõik endised ja praegused vastuolud ning hakata ausalt ja ilma tagamõteteta koos töötama. See oleks aga vist liiga palju neilt küsida. Eks lähem tulevik näita, kuidas asjad tegelikult arenevad . . .

VAATLEJA PARIISIS

Häbimüür Berliinis ehitati 25 a. tagasi

Pärast Saksamaa tükeldamist okupatsioonitsoonideks võitjate riikide vahel, moodustas pealinn Berliin eriosa Nõukogude Liidu okupatsioonitsoonis. Ka see jaotati eriosadeks, kuid üldiselt sai tuntuks kui Ida- ja Lääne-Berliin.

Varsti pärast sõja lõppu algas sakslaste põgenemine Nõukogude tsoonist ehk Ida-Saksamaalt Lääne-Berliini, kuna see oli kergem kui ületulek Ida-Saksamaalt Lääne-Saksamaale. Piir kahe Saksamaa vahel oli tugeva valve all. Ületulek Ida-Saksamaalt Lääne-Berliini kujunes niivõrd suureks, et Ida-Saksamaa kaotas esimese 12 aasta jooksul rohkem kui ühe kümnendiku oma rahvast. Ületulijaiks olid peamiselt teadlased, õpetlased ja tehnikud. Nõukogude tsoon vaesestus.

Massilise põgenemise tõkestamiseks hakati ehitama Berliinis 4,3 m kõrgust ning 165 km pikkust müüri, mis üldiselt tuttavaks sai kui „Häbimüür" ja täielikult eraldas Lääne-Berliini Ida-Saksamaast.

Lääne-Berliinis on häbimüür turistidele vaatamisväärseks imetlusobjektiks. Ida-Berliinis nimetatakse seda sotsialismi kaitsevalliks. Igal aastal, 13. augustil, mälestatakse seal häbimüüri ehitamise algust. Sellel päeval saadetakse Ida-Berliini koolidest õpilaste saatkonnad lilledega häbimüüri valveüksuste juurde neid tänama, et nad oma ülesanded on kohusetruult täitnud ning valvuritelt kindlustuse saamiseks, et nad ka järgmisel aastal sotsialismi sama hoolikalt kaitsevad.

Lääne-Berliini Ida-Saksamaast eraldavat müüri on kord-korralt parandatud ning kõvendatud, kuid juttu pole kunagi olnud tema lammutamisest. Moskva soovi kohaselt Saksamaa ja Berliin peavad jääma tükeldatuiks ning üksteisest müüriga eraldatuiks.

Kahelpool müüri elavad siiski sakslased, kellel küllalt tugev rahvuslik tunne. Viimastel aastatel on mõlema Saksamaa juhid avaldanud soovi isiklikuks kokkusaamiseks. Moskva on selleks andnud vähe võimalusi. Nüüd on liikumas kuuldused, et Ida-Saksamaa tegelik juht ning kommunistliku partei esimene sekretär Henneken on avaldanud soovi, külastada Lääne-Saksamaad sellel aastal. Kas temale selleks Moskvast luba antakse, on kahtlane. Mööduvad aastal ta selleks luba ei saanud.

Vajatakse
KONTORI TÖÖJÕUDU
„MEIE ELU" TALITUSSE.
Inform. tel. 762-5329 või 466-0951

Analüüs

Doominoefekt

Pärast Ühendriikide sõjajõudude väljatõmbamist Vietnamist, üks laialttuntud poliitik ütles:

„Nüüd on maailmas ainult üks suurvõim, ja see on Nõukogude Liit."

Kahjuks ma ei mäleta, kes oli see laialttuntud poliitik, kes sellise tarkusega välja tuli, — kuid küllap mõni teine meist teab.

Nii või teisiti, kes iganes ta oli, — tal on õigus.

Ühendriigid pole ammu enam suurvõim. Tasapisi, märkamatult pikkamööda on kadunud Ühendriikide au ja hiilgus, — alates rumalatest Jalta ja Potsdami lepetest, aatomsaladuste ärajagamisest, tegudest ja kõnedest, sündmustest ja pisisündmustest, Vietnamist ja Watergate'ist — kuni tänapäevani. Vietnam ja Watergate viisid Ühendriikide sõjalise võime ja moraalse väärtuse peaaegu nullini. (Vietnami veterane pilluti poriga ja president sunniti häbis ametist lahkuma.)

Ühendriikide poliitikal pole sihti ega eesmärki. Ühendriigid on vaid sündmustele reageerinud. Ja reageerinud kartlikult ja sageli mõistmatult, nagu hiljem on selgunud. Ühendriikide sõjaaegne ja sõjajärgne poliitiline ekslemine on olnud täielikult olenev Nõukogude Liidu sammudest ja Iisraeli riigi soovidest.

Seesugune pole suurvõimu tee.

Ühendriikide valitsus on peaaegu pool sajandit, aasta-aastalt meile kinnitanud, et ta ei tunnusta Eesti-Läti-Leedu riikide annektsiooni Nõukogude Liitu. Ent see armastusväärne fakt on hoitud venelaste eest suuremas saladuses kui oma allveelaevaplaanid!

Ühendriigid kardavad mõnekümne SS-mehe matusepaika ja ei julge üht põgenevat ukraina meremeest veest välja tõmmata ja teda surmast päästa...

Suurvõim ei karda, ei kohaldu teiste soovidele, ei suurusta, ei peta, ei põikle. Suurvõim ei oota sündmusi, millele reageerida, vaid loob sündmusi ise.

DOOMINOTEOORIA

Ühendriigid said väga-väga sügavalt haavata Vietnamist taganemisega. Pärastine olukord kujunes seal palju halvemaks, kui oli juletud arvata – doominoteooria oli tõeline! Doominoefekt hakkab ilmnema Kesk-Ameerikas. Vastuolu Ühendriikidele kasvab Panamast Mehhikoni. Marksistlikud termiidid õõnestavad kogu Kariibide maaribal. Mõne aja pärast võivad Ühendriigid leida, et lõunapoolsed naabrid on kõik punast värvi Nõukogude satelliidid.

Ühendriikide vastuaktsioonid on kandnud ja kannavad ameeriklastele omaseks saanud tunnuseid: — liiga vähe ja liiga hilja. Mineeritud Nikaraagua sadamad ja „kontrate" poolt ühel sillapeal väljakuulutatud teine valitsus on mahamaetud mälestused...

Ühendriikide suurus — tugev majandus, tehniline geenius, paranenud sõjaväe moraal ja relvade võimsus — õigustaks sellele riigile kindlasti suurvõimu nime, kuid midagi tähtsat puudub. Rahva enamusel puudub soome „sisu", mis selle rahva viis sõtta kümneid kordi tugevama vaenlase vastu. Sama, mis on afgaani mujahideenide salapärane jõud — aastaid vastu panna jõhkrale terrorile.

***

Ühendriikidele õigustatud positsioon oleks siiski tassaavutatav, kuid mitte sõjalise võidu taotlemisega Nõukogude üle, vaid vaenlase osalise või täieliku vaimse varisemise tõttu. Nõukogudel on suuri sisemisi nõrkusi ja üks suuremaid on side oma satelliitidega Ida-Euroopas ja mujal. Ainult Nõukogude sõjaväe surve ja parteipoliitiline politsei hoiavad rahu ja korra plahvatuspingsas vabadusejanustes rahvastes.

BREZHNEVI DOKTRIIN

Side ja „vennalik sõprus" on olnud Nõukogudele ülima tähtsusega ja deklareeritud nn. Brezhnevi-doktriinis:

„Kui sisemised ja välised jõud, mis on sotsialismile vaenulikud, püüavad mõne sotsialistliku maa arengut pöörata kapitalistliku ühiskonna suunas, kui sotsialism sellel tähendatud maal ja sotsialistlik ühiskond kui tervik on ähvardatud, — siis see pole ainult selle vaatlusaluse maa probleem, vaid kõigi sotsialistlike maade ühine probleem... Seega seesugune aktsioon, nagu militäärne abi vennalikule maale, et kõrvaldada ähvardust sotsialistlikule süsteemile, on üks erandlik samm, mis on dikteeritud vajadusest."

Oleme võinud tunnistada selle väga tähtsa doktriini kiiret rakendamist Euroopa riikides, Afganistanis ja ka Lõuna-Jeemenis.

Ühendriikidele õigustatud positsiooni taassaavutamise katseks oleks Ühendriikide presidendi missioon: — MURDA BREZHNEVI DOKTRIIN! Vallutada üks territoorium, antud juhul Nõukogude sõjabaas, NIKARAAGUA.

Võit vapustaks kogu Nõukogude Liidu satelliitide süsteemi ja põhjustaks seal doominoefekti. Võit hävitaks idülli Nõukogude võitmatusests ja kommunismi võidust kui ajaloolisest paratamatusest.

H. RIGA

Shoppers Drug Mart – Morningside Mall
Prescriptions ● Patient Record System for Senior Citizen
We deliver ● Kojutoomine
RICHARD LEWIS PHARMACY LTD.
255 Morningside Ave., West Hill, Ont. M1E 3E6 — TEL. (416) 281-3000

BATUN otsib tööjõudu

BATUN (Baltic Appeal to the United Nations - Balti Apell ÜRO-le) ja Leedu Informatsiooni Keskus (Lithuanian Information Center) võtavad ühiselt vastu sooviavaldusi isikutelt, kes soovivad töötada New Yorgis käesoleva aasta suvel kui nn. „intern".

Isik, kellele langeb valik, töötaks kokku kaheksa nädalat niihästi Leedu Informatsiooni Keskuse büroos (mis asub Brooklyni linnaosas) kui ka BATUN-i büroos (Bronxi linnaosas). Peamisteks tööülesanneteks oleksid: Balti süümevangide („prisoners of conscience") juhtumite kaustade läbitöötamine ja raalile ülekandmine (kusjuures raalitöös antakse kohapeal vastavat õpetust); kontaktivõtmine mitteriiklike organisatsioonide ja diplomaatidega ÜRO juures; ja artikli kirjutamine sellest tegevusest, mida saaks kasutada balti ajakirjanduse poolt.

Sooviavaldajad peavad olema vähemalt 18 aastat vanad, inglise keele oskusega sõnas ja kirjas ning neil peaks olema kasutada auto nende New Yorgis viibimise ajal. Eelistatakse neid kandidaate, kes omavad teadmisi inimõiguste küsimustest.

Internile makstakse $1.200,00 kaheksanädalase tööperioodi eest; sellele lisaks veel prii korter ja toitlustamine. Tasutakse ka tööga seoses olevad kulud.

Lähtudes eeldusest, et täpne ja kontrollitud informatsioon on eeltingimuseks efektiivsele tegutsemisele, üritab kõnesolev ühine BATUN-i ja Leedu Informatsiooni Keskuse interniprogramm anda praktilisi kogemusi kontaktide võtmises ÜRO ringkondades ja informatsiooni levitamises avalikkusele kellelegi balti algajale aktivistile.

Sooviavalduskiri ja elulookirjeldus („resumé") tuleks saata 30. maiks 1986 järgmisele aadressile:

Lithuanian Information Center
351 Highland Blvd.
Brooklyn, N.Y. 11207

GARDENIA
FLOWERS & GIFTS
362 Danforth Ave.,
Toronto, Ont. M4K 1N8
Tel. (416) 466-1951
(416) 466-1502
LILLEDE SAATMINE ÜLEMAAILMSES ULATUSES.
Eriti pulmadeks — värsked ja kunstlilled.
Matuseks — pärjad ja lillekorvid.
Puuviljakorvid.
Käsitöö kinkeesemed — kullasepa-, merevaigu-, keraamika-, naha ja puunikerduse alal.
Räägitakse eesti, läti ja inglise keelt.
Avatud: äripäevadel 8.30–6.00 p.l., laupäeval 8.30–5.00 p.l.

TORONTO EESTI ÜHISPANK
958 Broadview Ave., Toronto,
Ontario M4K 2R6
Ühenduses on jõud
Kinnisvara laenud 9,50%
Isiklikud laenud alates 12,00%
Informatsiooniks helistage
465-4659
Pank avatud esmasp.–reede 10:00–3:00
Teisip. ja neljap. õhtuti 5:30–8:00

C. OTTWAY HERBALIST
Ravitaimed, tervislikud toiduained, vitamiinid ja mineraalid.
Nõuanne ja sõbralik teenimine eesti rohuteadlase A. TOIGER'i poolt.
300 Danforth Ave. Toronto, Ont. M4K 1N6. Tel. 463-5125

Toronto Eesti Keskkooli ja Täiendusgümnaasiumi lõpuaktusel said Keskkooli lõputunnistuse 8 lõpetajat (20. lend) ja 5 Täiendusgümnaasiumi lõpetajat (3. lend). Foto — O. Haamer

Eesti keskkooli . . .

(Algus esiküljel)

elu eesti ühiskonnas hoopis huvitavam, teine kui „linna peal" hulkumine.

Gümnaasiumi kolmanda lennu lõpetajaid oli viis. Lõputunnistused said: Abe Liisa, Mällo Peeter, Silm Ingrid — kiitusega, Ülle Träss — kiitusega ja Valter Erik.

Muljeist ja mälestusist täiendusgümnaasiumist kõneles Ülle Träss. Ta mainis et kõigil tänavustel lõpetajatel on hea meel, et nad gümnaasiumi tulid, sest iga teine reede õhtu, gümnaasiumiõhtu, oli olnud meeldiv ja huvitav. Ülle on kindel, et kõik lõpetajad on võimelised tõlkima Teise maailmasõja raamatuid eesti keelde! Koos õpetaja Ene Lüdiguga on loetud „Ristideta hauad", koos arutletud selle sisu ja mõtteid. Ülle leiab, et see oli parim eestikeelne raamat.

Kunstitunnid on eriti meeldejäävad. On joonistatud „Kalevipoega" ja modelle. Huvitav olnud ka ajakirjanduse huviring, mis on välja andnud mitu ajakirja numbrit. On olnud kevadel toredaid väljasõite. Ülle tänas kõike, kes on võimaldanud noortele käia eesti koolides. Koos klassikaaslastega kavatseb ta aktiivselt võtta osa eesti ühiskondlikust elust ja soovis, et jätkataks ka õppimist Eesti Õppetooli juures. Meie noortel on tugev eesti tagapõhi ja tee selge eesti ühiskonda!

TÄNU NOORTELT

Koolikomitee esimees Hans Lupp mainis lõppsõnas, et rahuldustundega vaatame tagasi lõppevale õppeaastale. Rõõm hästitehtud töö üle kuulub ka eesti ühiskonnale, õpetajaile ja vanemaile, vanavanemaile. Õpilaste vanemate hoolel, toetusel ja rahvusteadlikul suhtumisel on rajatud eesti koolid, mis on võimaldanud noorte senised saavutused. Palume vanemaid vastu võtta tõsiseim tänu noortelt, koolilt ja eesti ühiskonnalt. Andumusega on vastutusrikkaid ülesandeid eestikeelsel hariduspõllul täitnud ka õpetajad koos koolide juhatajatega. Nende pikemaajalised pedagoogilised kogemused on olnud oluliseks eelduseks heade õppetöö tagajärgede saavutamiseks. Toronto Eesti Keskkooli õppejõud sel aastal olid: Edgar Marten — Keskkooli juhataja ja III kl. juh., Endla Komi — II kl. juh., Leida Marley — koolide sekretär, Udo Petersoo — kodanikuteaduse õp. III kl., Juta Puhm — I kl. juh., Piret Komi — rahvatantsu õp., Allan Liik — abiõp. rahvatantsu alal.

Gümnaasiumi õppejõud Edg. Marten — juh., Ene Lüdig — II kl. juh., Ingrid Piil — kunsti huviringi juh., Vaike Rannu — I kl. juh., Liis Truuvert — ajakirjanduse huviringi juh.

Õppenõukogu otsuse kohaselt annetati Hugo Valteri mälestusfondist cum laude lõpetajale, Tiia Pihlale, kellel on huvi rahvatantsu vastu, $20,00. Aktusekõnelejale, Liis Truuvertile, Hanno Kompuse „Kustutamatu nälg kunsti järele..." Kõik lõpetajad said preemiaümbriku. Eesti keelt oluliseks pidavad, ja lõpetajate preemiafondi tegid annetusi järgmised organisatsioonid: Toronto Eesti Ühispank; Toronto Eesti Selts; Eestlaste Kesknõukogu Kanadas; korp! Vironia; korp! Fraternitas Estica; Eesti Üliõpilaste Selts; korp! Rotalia; Eesti Korporatsioonide Liit; Soomepoiste Klubi Torontos ja Eesti Võitlejate Ühing.

Erilise tänu osaliseks sai Toronto Eesti Ühispank, kes kinkis lõpetajaile hõbedased sõrmused ja lõpumärgid. Samase tänu sai Toronto Eesti Võitlejate Ühing keskkooli lõpetajaile kingitud Fred Limbergi raamatu, „Isamaa eest", eest.

Hans Lupp soovis lõpetajaile head tahet, meelekindlust, et osa võtta tegevusest, mille sihiks on säilitada eesti keel, kultuur ja rahvuslikud pärandid ning võidelda eesti rahva enesemääramise õiguse ja eestlaste inimõiguste taastamise eest! Aktuse lõpul lauldi Eesti hümni. Järgnes kohvilaud ja pidulik ja lõbus koosviibimine, millest nii noored kui ka vanad osa võtsid.

HELLA LEIVAT

Toronto Eesti Keskkooli 20. lennu lõpetajad ja õpetajad. Istuvad, vasakult: Heiki Altosaar, Tiia Pihl, Alar Petersoo, Monika Roose, Markus Tamm, Erika Meipoom, Toivo Träss ja Kai Rannik. Seisavad: Piret Komi, Juta Puhm, Edgar Marten (koolijuhataja), Endla Komi. Foto — O. Haamer

Toronto Eesti Täiendusgümnaasiumi 3. lennu lõpetajad ja õpetajad. Istuvad, vasakult: Ülle Träss, Peter Mällo, Lisa Abe, Eerik Valter, Ingrid Silm. Seisavad: Ene Lüdig, Vaike Rannu, Edgar Marten (direktor), Liis Truuvert ja Ingrid Piil. Foto — O. Haamer

Sini-must-valged . . .

(Algus esiküljel)

Ühelt poolt oli koostatud tsükkel aastaaegadest eesti lüürikas, kus ilulugejaiks olid Liidia Saarman ja Anu Leetna-Sundberg, teiselt poolt esitas näitlejatar Ene Rämmeld Pariisist luulepõimiku „Ma lillesideme võtaks" muusikalisel taustal Saksamaalt tulnud helilooja Raivo Tammiku esituses.

PALJU LAPSI

Estivali kultuuriline pagas oli kaalukas ja väärtuslik. Kõigile pakuti midagi, kaasa arvatud ka lastele, kellele Eha Põhl ja Aho Rebas olid serveerinud Akademiska Föreningeni saalis programmi nende oma taseme jaoks.

Laste võimeid parimast küljest demonstreeris Stockholmi Eesti Kooli lauluansambel lauluõpetaja Heli Siikaneni juhtimisel, Göteborgi Eesti Kool omakorda oli külakostiks toonud koolijuhataja Aho Rebase koostatud muusikali „Rahvas ja röövlid Kamomilla linnas" Thorbjörn Egneri lastetüki ainetel.

Estivalil oli seekord palju lapsi, mis omakorda kriipsutas alla, et ka nende vanemad, praegused emad-isad, olid samuti kohal ja moodustasid erakordselt suure protsendi Estivali publikust. Pidustus markeeris publiku rõõmustavat noorenemist.

Kultuurikavalkaad lõppes õhtul suure rahvapeoga Grand Hotelli kõigis saalides, mis oli viimseni läbi müüdud ja kus avanesid suurimad võimalused päevaajal nii hajutatud inimestega kohtumisteks.

Tuju oli ülev ja seda aitasid süvendada hoogsate lauluettekannetega solistid — tenor Mart Jürisoo ja end. Estonia näitlejatar, praegune lauljatar Kopenhaagenis Maimu Mardi-Bjergegaard. Kaasa tõmmati eht eesti viisil laulma kogu publik.

Sellega olid üritused Lundis läbi ja järgmisel hommikul tuli rutata Malmösse meeleavaldusele ja rongkäigule.

Usuteaduse Instituut 1986. aastal

Usuteaduse Instituut, mis töötanud juba 9 aastat, pakub oma intensiivse loengute perioodiga 6 - 20. juulini häid õppimisvõimalusi. Kavas on akadeemilised loengud, praktikume ja teaduslikku ettevalmistust õppijaile, aluseid eksamitöödeks ja enesetäiendamist juba töötavale usuteadlasile ning huvitundjaile.

Õppetöö juhataja prof. dr. A. Võõbuse loengud ajaloost käsitavad keskaega ja Uue Testamendi tekstikriitikat. Piiskop Raudsepa praktilise usuteaduse loengud on kaasaegse homileetika põhijoontest ja Luuka ev. eksegeesist.

Uue lektorina toob elevust prof. dr. Mihkel Soovik loengutega usuteaduse filosoofiast. Vana-Testamendi õppejõud viib seekord prohvet Heseekieli juurde, kus prof. dr. Salo käsitab teaduslikku tekstimõistmist. Galatia kirja Uuest Testamendist seletab praost mag. Kiviranna ja kirikumuusika tulipunkte manab kuulaja silmade ette dr. R. Toi.

Võimalikke lühiloenguid erinevatelt aladelt toovad veel magistrid A. Taul ja T. Nõmmik.

Loengute perioodil toimuvad soovijaile eksamid kõigis ainetes, samuti Konsistooriumi eksamid kahele õpetajaameti kandidaadile Walter Taalile Los Angelesest ja Hans Lüdigile Austraaliast. Kuna esimene neist on valitud USA I praostkonna vikaarõpetajaks ja teine Sydney kog. abiõpetajaks praost E. Kiviste kõrvale, siis on ette näha nende ordineerimine 20. juulil Vana-Andrese kirikus, Torontos.

Instituudist osavõtjate ja vabakuulajate registreerimine kestab kuni 1. juunini piiskopi aadressil. Juba senini on rida õppijaid endid teatanud Ameerikast, Austraaliast, Kanadast, Inglismaalt ja võimalikult ka Rootsist.

Instituudi töö toimub Toronto Ülikooli Wycliffe College'i ruumides, Hoskin tän. 5. College'i kirikus toimuvad igahommikused palvused piiskopi juhendamisel. Avajumalateenistus leiab aset pühapäeval 6. juulil, kell 11 hommikul Toronto Peetri kirikus, kus jutlustab prof. dr. A. Võõbus.

K.R.

Dr. Karl Auna ajalooraamatu pidulik tutvustamine

12. mail toimus Kanada eestlaste elus järjekordne kultuurajalooline suursündmus: Multiculturalism Canada lansseeris dr. Karl Aun'a ajalooraamatu „The Political Refugees. A History of the Estonians in Canada" — „Poliitilised põgenikud. Eestlaste ajalugu Kanadas".

Toronto ülikooli imposantse Hart House'i Suursaal, The Great Hall, oli piduliku vastuvõtu asukohaks, kuhu oli kogunenud eesti ja lõuna-aasia ühiskondade esindajaid, akadeemikuid ja isikuid kelle tagapõhi seob neid ülikoolide, etniliste ajalugude, meedia, kesk-, provintsi- ja linnavalitsustega ning mitmekultuuri konsultante.

Eestlaste tähelepanu oli küll peamiselt suunatud meie põgenike ajalooraamatule, kuid samal õhtul toodi avalikkuse ette ka lõuna-aasialaste ajalooraamat „Continuous Journey: A Social History of South Asians in Canada", mille autoriteks on dr. Norman Buchignani ja dr. Doreen M. Indra koos dr. Ram Srivastava'ga.

PROF. DR KARL AUN

MIKS JA KELLELE?

Dr. Karl Auna raamatut tutvustades toimetajad Jean Burnet, York ülikooli ühiskondlike teaduste eruprofessor ja Calgary ülikooli ajaloo professor Howard Palmer loetlesid probleeme ja põhjusi:

„Kanada ajaloolased minevikus on olnud peaaegu eranditult briti ja prantsuse päritoluga ja neil on puudunud vajalik huvi ja keeleoskus teiste etniliste gruppide ajaloo uurimiseks.

Käesolev seeria on ilmne väljendus suurenevast huvist Kanada ühiskondliku ajaloo vastu mis hõlmab ka immigratsiooni ja etnilist ajalugu. See on tingitud ka üha suurenevast teadlaste arvust, kelle päritolu ja etniline identsus on muu kui briti ja prantsuse.

The Report of the Royal Commission on Bilingualism and Biculturalism, Book IV tulemusena teatas keskvalitsus, et Riigisekretariaadi Kodakondsuse osakond tellib „ajalood eriliselt suunatud Kanada erinevate kultuurigruppide tagapõhjale, panusele ja probleemidele."

GENERATIONS

Nii saigi teoks seeria „The Generations", mis uurib Kanada rikkalikku ja varieeruvat etnilist pärandit. Iga raamat ühe Kanada etnilise grupi ajaloost on objektiivne ja hästiloetav, uurides immigrantide erinevusi ja sarnasusi, nende tagapõhja, kuidas nad on sisse elanud Kanada ühiskonda, nende tõekspidamisi, elukutseid, ühiskondlikku klassikuuluvust, nende keeli, poliitikat, haridust ja kultuuri. „Generations" võimaldab kanadalastele pilguheite igasse gruppi ja edutab arusaamist Kanada mosaiigi paljudest kildudest."

Dr. Karl Aun täiendab seda eestlaste osas oma raamatu eessõnas: „Kuigi kanadalased võivad tunda eestlasi isiklikult või on neid juhuslikult kohanud, vähesed teavad nendest palju. Selletõttu on olnud vajalik kergesti kättesaadav teateallikas, saamaks enam süstemaatilist teadmist eestlaste kohta Kanadas. Selle vajaduse mõõnmine Directorate of Multiculturalism ja Kanada valitsuse poolt on esile kutsunud ja innustanud selle raamatu."

EESTLASTE AJALUGU KANADAS

Dr. Karl Auna suure ja süvenenud töö tagajärjel, mille teostumise eest tänab ta raamatu eessõnas ka oma kolleegi Wilfrid Laurier ülikoolist, professor Toivo Miljani, on meie oma kaaseestlaste lugemislaual, raamatukauplustes ja -kogudes, ülikoolides ja koolides tõhus ülevaade eesti poliitiliste põgenike ajaloost Kanadas.

Raamatu on kirjastanud McClelland and Steward Ltd. ning ilmub ka prantsuskeelses tõlkes. (103 lhk., 40 fotot.)

Tutvustav teateleht annab põgusa ülevaate raamatust:

„Eestlased on vabalt suhelnud Kanada rahvastikuga, samal ajal säilitades oma ägedat uhkust oma rahvuspärandisse. Rahvusgrupp naudib suuremat tunnustust siin maal, kui seda nende suhteliselt väike arv eeldaks. 1950-st kuni 1955. aastani tuli 14 tuhat eestlast Kanadasse, enamik neist poliitilised põgenikud, kes eelistasid mitte elada sovjeti võimu all. Kuigi paljud uskusid nende siiajäämise olevat ajutise, enamik neist on jäänud, umbes poole neist elunedes Torontos.

Selles õpetlaslikus, kuid hästiloetavas raamatus, Karl Aun vaatleb selle tihedasti kokkujääva grupi iseloomu ja nende kohandumist Kanadas, muutudes väljakannatamatu rezhiimi mittevabatahtlikest põgenikest kanadalasteks. Perekondade purunemine sõja ajal tegi kokkuhoidmise tähtsaks ning see põhjus kui ka lootus koju naasmisele on teinud eesti ühiskonna aktiivseks ja silmapaistvaks.

Pikkamööda arenes kahesus: eestlased rääkisid inglise keelt ja seltskondlesid teiste kanadalastega tööl, säilitades samaaegselt oma eesti elustiili kodus. Eesti organisatsioonid ja võrgustik õitsevad edasi, kuid eestlased on sulanud Kanada ühiskonda, ning oma püüdlustes edukad olla, nad on osutunud respekteeritud grupiks."

Nagu dr. Toivo Miljan, (Eestlased Kanadas II) poliitteaduste professor Sir Wilfrid Laurier ülikoolis, hiljuti märkis, on talle sõbrad Ottawas ütelnud, et järeldusi tehes sellest, mis eestlastest näha ja kuulda on, peaks neid Kanadas olema vähemalt 300 000, mitte ainult 18 000! Meie peagu igasugune profiil on kõrge ja võime selle üle olla uhked eestlastena.

PIDULIK AVATALITUS

Kanada mitmekultuuri minister Otto Jelinek oli lubanud avada selle piduliku sündmuse, kuid väike silmavigastus takistas teda avatalitusest sõnavõtuga osa võtmast.

Dr. Milton Israel, Director of the South Asian Studies Centre, tegi seda lühisõnaliselt, tutvustades seejärel Ruho (Roy) Paluoja, eestlaste esindajat Kanada Mitmekultuuri Nõuandvas Kogus, kes üle andis pronksmedali Jean Burnetile, vääristades teda ta paljude aastate jooksul mitmekultuuri ideaalidele pühendumise eest.

Dr. Israel oma sõnavõtus tänas R. Paluoja ning väljendas ühtlasi usku Kanada mitmekultuurilisusesse ning avaldas tänu mitmekultuuri ministrile ja Multicultural Canada'le.

Huvitava idee oli välja töötanud avatalituse kavandaja Andrés Machalski, mille põhjal eestlane, prof. Toivo Miljan, vaatles lõuna-aasia publikatsiooni ning dr. Norman Buchignani dr. Karl Auna raamatut.

Järgnes diskussioon autorite või esindajate ning osavõtjate vahel, mis lõppes dr. Doreen Indra seisukohavõtuga prof. Toivo Miljani kommentaaride suhtes ning omakorda T. Miljani mõtete väljendamisega dr. Norman Buchignani seisukohtade suhtes.

Dr. Ram Srivastava avaldas oma isiklikke kogemusi lõuna-aasialasena.

SELTSKONDLIK OSA

Kõnedele ja sõnavõttudele lisaks olid seltskondlikus osas ülevaatlikud lauad rahvakunsti näidistega.

India ja Pakistani väljapanekuteks olid peamiselt metallfiguurid, linikud ning paljude erinevate rahvarõivaste pildid.

Eesti näituslaual oli raamatuid, käsitöid, ehteasju ja puuesemeid maitsekas väljapanekus. Abistajad ja vastuvõtjad olid Maiki Andre Lupp, Piret Komi ja Rein Andre jun., kõik EKN noored liikmed. Maiki ja Piret mõlemad kaunites eesti rahvarõivastes.

Autoritel kulus aeg peamiselt oma raamatute signeerimisele.

V. ANDRE

„Eestlus aastal 2000"

STOCKHOLM (EPL) — Kuigi Estivali ametlik avamine toimus 2. mail, kujunes kõrgetasemeline konverents „Eestlus aastal 2000" tegelikuks avaakordiks. 50 ja 100 isiku vahel kuulasid umbes 20 referendi sõnavõtte. Konverents polnud mõeldud publikule, vaid pigem sügisel ilmuvas broshüüris avaldamiseks, nii et korraldajad olid väga rahul ootamatult suure publikuga.

Nagu alati niisuguse ulatusliku ürituse puhul, langes kahjuks mõni lektor ära. Konsul Aarand Roos, Robert Kreem Torontost ja Peeter Puide ei saanud mitmesugustel põhjustel konverentsist osa võtta.

Pärast ametlikke tervitusi astus kõnepulti Münchenist mõne kuu eest Stockholmi tagasi pöördunud Aleksander Terras, kes oli varem Radio Free Europe eestikeelsete saadete peatoimetaja.

Terras andis ülevaate suurriikide suhtumisest Baltikumi küsimusse. Ta tõi esile neid edusamme, mida baltlaste tööga on saavutatud viimastel aastatel.

Ühendriigid läksid Balti riikide vabadusnõudluse osas tõenäoliselt senini kõige kaugemale juulis 1983 seoses Balti riikide „de jure" tunnustamise 61. aastapäevaga. Siis nõudis USA esindaja ÜRO-s, et seal võetaks arutlusele Balti riikide iseseisvuse küsimus.

Teine väga tähtis dokument on 1983 a. jaanuaris vastuvõetud resolutsioon umbes samade seisukohtadega Euroopa-parlamendis.

BALTI KÜSIMUS ÜRO-S

Heino Ainsoo BATUN-ist (Baltic Appeal to the United Nations/Balti apell Ühendatud rahvaste organisatsioonile) tutvustas selle organisatsiooni rahvusvahelist lobbitööd, mida hiljuti on suudetud laiendada ka Euroopasse. Majanduslikud raskused piiravad aga tegevust, mispärast pole kindel, kas algatust on võimalik jätkata.

USA esindaja on ÜRO-s üles võtnud Balti küsimuse kolmel korral ja Austraalia ühel korral. Kui on püütud mõjutada teisi riike, on korduvalt tulnud küsimus: mida arvavad teised riigid Euroopas?

Kui oleks võimalik ka Euroopas saavutada läbimurre, võiks Balti probleem kujuneda tõeliseks rahvusvaheliseks probleemiks.

Andres Küng näitas, kuidas eestlased on viimastel aastatel rootsi massimeediumides suutnud läbi lüüa, tuues näkkalikke näiteid. Ta kutsus teisi eestlasi üles, nagu tema seda teeb, mõne partei juhatuses töötama.

Tarmo Sepp, kes ise töötab televisiooni juures, andis põgusa ülevaate massimeediumide tähtsusest meie rahvuslikus töös. Ta tõi näiteid, kuidas on suudetud seoses vabadusristlemisega ja teiste aktsioonidega saavutada suurt edu ka rahvusvahelises pressis.

RÜNNAK KESKNÕUKOGULE

Endise Eesti Komitee esimehe Heinrich Marga sõnavõtt ülemaailmse koostöö kohta kujunes ägedaks rünnakuks Eesti Kesknõukogu vastu. Mark leidis, et kogu eestlus võidaks, kui ka Eesti Komitee võetaks Kesknõukogu liikmeks, aga Kesknõukogu on selle lahenduse tagasi lükanud ettekäändega, et põhikiri seda ei võimalda. Mark:

— Aga iga organisatsioon, kes seda soovib, võib ju oma põhikirja muuta.

Arvo Horm võrdles pagulaseestluse arengut pärast Eestist põgenemist nn. ürgplahvatusega (Big bang), millest kogu taevalaotus tekkis. 70 000 inimest ilma mingi varanduseta ja kelle omavahelised kontaktid kõik olid purunenud, paisati üle maailma laiali ja sellest tuli täiesti plahvatuslik aktiivsus igal alal.

Arvo Horm kirjeldas praegu läbiviidavaid sisserännupoliitilisi reforme, mis nõuavad eestlaste ümberorganiseerimist, et võimaldada juurdepääsu kõige suuremate toetussummade juurde. Kõige tähtsam on Hormi järgi võimalikult paljude organisatsioonide koondamine Eesti Komitee — Eesti Organisatsioonide Liidu ümber. Praegu on liikmesorganisatsioone juba 46, aga võimaluste piirides on vähemalt 80 organisatsiooni koondamine katusorganisatsiooni alla.

EESTI KOOLID

Johan Ungerson kõneles eesti koolide teemal. Ta näitas veenvalt, missuguse ulatusliku koolisüsteemi eestlased igasuguste raskuste kiuste on suutnud Rootsis üles ehitada.

Anna Talve pidas konverentsi kahtlemata kõige humoristlikuma kõne, kirjeldades kuidas eestluse muuseumi intendent Anna Talve näitab muuseumit Dagens Nyheteri reporterile aastal 2036.

Anna Talve töötab Eesti Komitee noortekonsulendina, mispärast oli loomulik, et ta ka kirjeldas eesti noortetöö organiseerimist ja sellega seotud probleeme.

Peapiiskop Konrad Veem andis ajaloolise ülevaate eesti rahvakiriku arengust ja kirjeldas, kuidas kirik mõjutas eesti rahvast äärmiselt positiivselt, inspireerides rahvast õppima ja laulma ja rahvuslikku tööd tegema.

Eesti Kultuuri Koondise büroo juhataja Maia Mathiesen väitis, et eesti pagulaskultuuri tulevik on murelik. Eriti halvad on väljavaated kirjanduse osas. Seepärast on kultuurivahetus Eestiga paratamatu eesti kultuuri püsimise eeldus.

KÕRGE KULTUURITASE

Pärast seda pisut pessimistlikku pilti esines kirjanik Raimond Kolk dramaatilise kõnega, milles ta tegi selgeks, et eesti kultuur tegelikult pole kunagi varem nii kõrgel tasemel olnud:

— Eesti kultuuri parimad päevad on ainult alanud . . .

Ka Olev Mikiver oli väga optimistlik oma sõnavõtus.

Ülo Ignats soovitas organisatsioonide koondamist, uustulnukate kaasatõmbamist organisatsioonide töösse ja noorte hulgas Eestis käimise propageerimist.

Hain Rebas rõhutas oma sõnavõtus, et väljaspool Eestit on ülimalt 20 000 eestlase ümber, Eestis on eestlasi üks miljon. Meie kultuuriline tegevus sõltub seepärast arengust Eestis, Eesti jääb eesti kultuuri püsivuse eelduseks.

Rebas oli koostanud suure skeemi eestluse suurimate probleemide üle, milles eriti madala iive probleem on väga oluline:

— Eesti organisatsioonid peaksid soodustama eestlaste iive tõusu.

Kõ.k konverentsil peetud ettekanded avaldatakse.

Pärast ettekandeid pidas ERN esimees Mihkel Mathiesen lühikese kokkuvõtliku kõne.

Publikut tuli päeva jooksul pidevalt juurde. Valdav enamus leidis, et konverents, mida juba enne peeti kõrgetasemeliseks ja huvitavaks, siiski suutis ületada kõiki ootusi.

EPL/ÜI

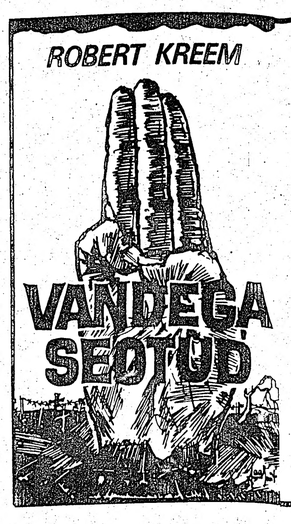

Mälestusi ◆ Tähelepanekuid
◆ Otsinguid
1923—1948

Saateks — KALJO LOONE

Kaas ja illustratsioonid — JOANN SAARNIIT

Pilte ◆ Dokumente
237 lk — 15 dollarit
Postiteel tellides lisandub hinnale saatekulu.

Müügil
„MEIE ELU" talituses
958 Broadview Ave.
Toronto, Ont. M4K 2R6

Vana-Andrese kogudus andis emadepäeval toetusi

Toronto Vana-Andrese kogudus tähistas emadepäeva noorte jumalateenistuse ja sellele järgneva aktusega 11. mail hulgalise osavõtuga, kus anti välja toetusi.

Koguduse õpetaja jutlust asendasid noorte lühikesed jutlus-ettekanded. Ingrid Laari esituse mõtteks oli: lapsed, elage isa-ema õpetuse järgi, mis on alati armastust sisaldav, nii nagu Jeesuse jüngrid elasid tema õpetuse järele. Alar Petersoo mõte sõnavõtus oli, et ema armastus on suurim ja lepitav kõigis olukordades. Kirikupalve esitasid noored igaüks oma osa sujuvalt ette kandes. Neist palvesõnadest tõsteti välja, et eesti ema elu ei ole olnud kerge, ja soov, ema aita meid edaspidigi oma armastusega elus ja usus.

Meie Isa palve esitasid noored koos kasvatajate ja koguduse õpetajaga. Koguduse segakoor Asta Ballstadti juhatusel laulis E. Võrgu „Kui armsad on sinu hooned" ja A. Topmani „Püha". Orelil esines Lembit Avesson.

MUUSIKA TÄHTSUS

Emadepäeva aktus toimus kiriku saalis kaetud kohvilauas istudes. Päevakohase aktusekõne pidas kog. liige Pärja Tiislar. Kõne teemaks oli ema, laul ja muusika.

Paljud vanemad, eriti emad, on andnud lastele muusikalist haridust. Alles hiljem saab noor aru, et see oli vajalik. Aastaid hiljem tuleb tänu, mil tõdeme muusika tähtsust. Emad on kohustatud muusikatraditsiooni edasi viima, eriti meie emad eesti oma. Minu generatsioon tunneb veel eesti muusikat, kuid hilisematel on ses osas puudujääke. Õpetage oma lastele eesti viise!

Toetage eesti muusikat selle esitamiste osavõtu ja kaasategemisega nii koorides kui ka kodudes! Noorte liiga intensiivne tegevus võtab nende aja ja tihti ei jää aega eestlaste üritustele. Meie laulupeod ja kontserdid annavad edasi muusikapärandi.

Seda on teinud meie koorid, eriti „Estonia" koor ja selle juhataja R. Toi. Näiteks, „pühale maale" kontserdireisi kava lauludest olid 3-5 eesti laulud! Muusika on tähtis noorte arengus kodus, koolis ja elus.

EESKAVA

Aktusel esitati muusikat ja näidendeid. Näidendis „Lill emale" osalesid Ingrid Laar, Kristi Laar, Erik Laar, Aleks Kurm, Hillar Agur, Andres Agur, Toomas Orav, Heili Orav, Erika Kivik, Taimi Marley ja Milvi Tiislar. Emana ja arstina esinesid „Haiges nukus" Taimi Peersoo ja Kalju Kurm. Laul „Emale" esinesid samad noored. Järgnesid lisaks lühiettekandena „Minu ema" ja „Hella emakene".

Muusikalise osa esitasid Ricky ja Kathrin Hiir. Katrin esitas Nicola Antonelli „La Molisana", koos vennaga J. Ivanovici „Doonau lained" ja Ricky poolt P. Crestoni „Prelude and Dance". Kava lõpetas Linda Norheim, esitades Chopini „Waltz in E-minor". Järgnes ühislauluna „Ema süda".

TOETUSED

Vana-Andrese kogudus on andnud aastaid toetusi ja stipendiume meie noortele. Selleaastased stipendiumid anti järgmistele noortele talentidele ja organisatsioonidele: Kathrin Hiir, Ricky Hiir, Linda Norheim, Suvine Spordilaager ja eristipendiumid: Asta Ballstadt, Eero Voitk, A. Kass, Kalevi lipkond, Usuteaduslik Seminar. Stipendiumid andis üle koguduse esimees T. Orav. Ka andis skaudijuht E. Runge edasi skautide teenetemärgid B. Lindrele ja T. Oravale, kahele koguduse liikmele. Tõsteti eriliselt välja lastevanemaid ja tunnustati hr. Kurmi hoolsust, kes aastaid on oma lastelapsi toonud igal pühapäeval kiriku noorte hulka Oakvilleist.

Üllatuse valmistas koguduse naisring, kes pakkus kringli koguduse õpetaja paari päeva eest toimunud sünnipäeva puhul. Lauldi „Ta elagu..."

Häid soove anti edasi perekond Tiislarile Calgarysse asumise puhul.

E.E.

Juubelilaager „Järvemetsa"

9. augustist kuni 17. augustini 1986 toimub Järvemetsal, New Jersey osariigis Ühendriikide eesti skautide ja gaidide juubelilaager „Järvemetsa". Järvemetsa laagriala osteti eesti noortele kolmkümmend aastat tagasi ja said alles hiljuti eestipärase nime, olles tuntud kaua aastaid Lakewoodi nime all, nagu on seda läheduses asuv linn. Viimast teatakse kui eestlaste asupaika ja aktiivset ühiskonda koos samanimelise Eesti Majaga.

Järvemetsa on USA eesti noortele sama, mis Kotkajärve on Kanada eesti noortele. Maastikuliselt erinevad, kuid mõlemad tööhigiga niisutatud. Peamiseks töövormiks on olnud nii siin kui seal talgutöö. Ühendriikide skautlikud noored ja nende juhid on olnud töökäte või töömasinate saamisel õnnelikus olukorras Lakewoodi ümbruskonnas eksisteerivate eesti ehitusettevõtete tõttu, mis Kotkajärvel puuduvad. Kõik need ettevõtted on alati lahkelt appi tulnud kui on vaja olnud siluda laagriväljakuid, uusi hooneid ehitada või järve süvendada.

Nüüd on Järvemetsa kolmekümnene ja selle sündmuse tähistamiseks toimub üheksapäevane juubelilaager, kuhu on kutsutud ka Kanada eesti gaidid ja skaudid.

Mõlemad malevad saadavad oma esindusüksused. Juhtkonnad on olemas, eelregistreerimine on juba toimunud, kuid koosseisud pole veel täielikult selgunud. Põhjuseks on tööturg. Vanemad poisid ja tüdrukud otsivad praegusel aastaajal suvist tööd. Kõik pole seda veel leidnud või kui on leitud, siis pole alati kindel puhkuse saamise võimalus laagriajaks.

Eesti Gaidide Malev Kanadas esindusüksuse juhiks on ngdr. Ingrid Kütt, vanemaks gdr. Anne Orunuk. Skautmaleva esindusüksuse juhiks on nskm. Endel Mell ja vanemaks skm. Silver Kask. Mõlemad esindusüksuse juhid on tuntud skautlikes ringkonnis võimekate nooremasse generatsiooni kuuluvate juhtidena.

Tegevus laagris haarab kõiki noori huvitavaid alasid. Igale laagripäevale on antud oma nimi. Nii on laupäev, 9. august — avamise päev; pühapäev, 10. august — kodurajamise päev; esmaspäev, 11. aug. — gaidi ja skaudi tarkuste päev; teisipäev, 12. aug. — retkepäev; kolmapäev, 13. aug. — mälestuste päev; neljapäev, 14. aug. — Järvemetsa päev; reede, 15. aug. — sõpruspäev; laupäev, 16. aug. — rahvapäev; pühapäev, 17. aug. — lahkumispäev.

Kolmapäeva ennelõunal esinevad kanada esindusüksused oma kavaga, mis praegu väljatöötamisel. Peale selle soovitakse kanadalaste abi veel orienteerumisjooksu korraldamisel, mis väga populaarne siin maal, kuid võrdlemisi vähetuntud Ühendriikides. Loomulikult on mitmeid lõkkeid, neist suurlõke laagrile ja külalistele laupäeval, 16. augustil. Ühel päeval läheb laager kanuuretkele. Isegi juubeliball on kavas.

Lastevanemaid ja töötavaid noori huvitab muidugi laagri „hind". Üheksapäevane laager maksab koos laagrimaksu ja transpordikuluga 200 Kanada dollarit, mis võrreldes samapika Kanada skautide jamboree maksuga ($350) möödunud suvel on „väljamüügi hind". Sellest summast $150 katab laagrikulud ja $50 on bussisõit Torontost Järvemetsale ja tagasi. Buss on mugavustega varustatud (õhujahutus, pesuruum) pikamaasõidu buss. Malevate suur majanduslik toetus võimaldab sellise soodsa sõiduhinna. Kui on ühest perekonnast rohkem minejaid kui üks, siis järgmine perekonnaliige maksab $195 ja kolmas $190. Buss väljub Toronto Eesti Maja juurest reede, 8. augusti õhtul.

Noored, kes mõningail põhjusil ei saa osa võtta ühistranspordist (näiteks Jõekääru spordilaagris viibijad) võivad sõita Järvemetsale laupäeval, 9. augustil, kaotades seega ühe laagripäeva. See sõit peab aga toimuma „omal käel".

Praegu on kujundamisel esindusüksuse märk, tuulejakk ja mälestusesemed. Laagrivarustuse eest hoolitsevad malevad ja üksused. Selle kohaletoimetamine toimub eriveokiga Kanadast Lakewoodi. Poiste ja tüdrukute isiklik varustus mahub bussi.

Registreerimise tähtpäevaks on 1. juuni 1986. Astuda ühendusse oma üksuse juhiga või pöörduda esindusüksuste juhtide poole: ngdr. Ingrid Kütt, telefon 927-7790 ja nskm. Endel Mell, telefon 493-1804.

Lääneranniku Eesti Päevade peakorteriks hotell „Vancouver"

Järgmised Lääneranniku Eesti Päevad toimuvad Vancouveris juulikuu algul 1987. Päevade peakorteriks on hotell „Vancouver", kus toimub ka suurem osa üritusi.

Asukoha leidmisel olid kõne all mitmed võimalused nii Vancouveri linnas kui ka lähemas ümbruses. Valik hotell „Vancouverile" langes pärast põhjalikke kaalutlusi, kus kuulati nii noorema kui vanema generatsiooni soovitusi. Pannes kokku kõik plussid ja miinused, leiti hotell „Vancouver" olevat sobivaim.

Hotell asub otse südalinnas ja ta on üks Vancouveri tähiseid. Veel sada aastat tagasi laius hotelli paigal põlismets hiigelpuudega, kus suurim kuusk (Douglas fir), mis maha raiuti, oli üle 14 jala läbimõõdus. Tänapäeval võib seda hotelli liigitada soliidsete, aristokraatsete hotellide hulka, kuuludes kategooriasse nagu „Royal York" Torontos, „Palmer House" Chicagos või „Waldorf Astoria" New Yorgis.

Suuremaks ürituseks seal kujuneb kindlasti Päevade ball, mis toimub vähemalt kahes ruumis eri orkestrite saatel, et kõigil külalistel oleks soovikohane tantsumuusika. Esimene ballipilet on juba müüdud!

*

Lääneranniku Eesti Päevade esimees Matti Klaar naasis hiljutiselt puhkuselt Havais. Lähemal ajal sõidab ta kuuajalisele ärireisile mitmele maale Euroopas. Matti on ühe kindlustusseltsi asepresident. Euroopas viibis ärireisil ka Eesti Päevade majandusjuht Jaak Puusepp, kes on ühe suurfirma asepresident ning rahandusanalüütik, erialaga metsatööstus. Ta annab sageli intervjuusid ajakirjandusele ja esineb ka TV-s. Eralennukil käisid Sun Valleys Idahos suusaretkel Tõnis Tutti ja Tiit Pikksalu.

Tõnis, elukutselt kooliõpetaja-antreprenöör, on tuntuks saanud oma aastapikkuste ümbermaailmareisidega, millest ta on Vancouveri eestlastele pidanud haaravaid ettekandeid. Sellele vastavalt on Tõnise hoole all Eesti Päevadel sport ja lõbu. Tiit Pikksalu, kes on juhtivalt tegev partnerina North American Land Corporationis, on Eesti Päevade reklaami- ja turustamisjuht. Selle juures on tal abiks laialdased sidemed kohalike ärimeeste ja poliitikutega. Peasekretäriks Eesti Päevadel on Alar Suurkask, kes mõnda aega töötas insenerina Omanis, Araabia poolsaarel, ja sel suvel sõidab Põhja-Briti-Columbiasse ühe ehitusprojekti läbiviimisele.

*

Nagu näha, on Eesti Päevade juhtivad tegelased väga liikuvad. Kuid see ei takista Päevade ettevalmistamist. Seni on peetud juba 8 juhatuse koosolekut. Kontinuiteedi säilitamiseks aitavad kaasa aseesimehed Lembit Pütsep ja dr. Hilja Maisma-Hansson. Esimene on olnud kauemat aega B.C. Hydro osakonnajuhatajaks ja tema ülesandeks Eesti Päevadel on raamkava koordineerimine ning sidepidamine hotell „Vancouveriga". Hiija hoole all on kultuuriprogrammid.

Kõik ülalmainitud moodustavad Lääneranniku Eesti Päevade juhatuse. Peale nende on juba tööle asunud mitu tosinat grupijuhti ja toimkondlast, vaatamata sellele et Eesti Päevadeni on veel üle aasta aega!

Loodame et kaaseestlased kaugemal mõtlevad juba nüüd Lääneranniku Eesti Päevadele Vancouveris juulis 1987.

A.H.

Eesti küla Türgis 100 aastat

Kui 20 a. tagasi taasavastati eesti küla Türgis, 45 km kaugusel N. Liidu piirist, oli see omamoodi sensatsioon — ja vastavalt koheldi seda ka meie ajakirjanduses. Too 1886. a. asutatud küla, algupärase nimega Uus-Estonia, Tsaari-vene dokumentides Novo-Estonskoje (ehk Novestonka eestlaste endi suus) ja ametliku türgi nimega Karacaören, võiks 19. mail pühitseda oma 100-aastast juubelit. Ent eestlasi on sinna järele jäänud vaid üksainus perekond. Taolise juubeli korraldamiseks leidub rahvast pigemini Lääne-Saksamaal, kuhu kunagised Türgimaa eestlased asusid ümber peamiselt 1970-ndail aastail.

Teise suure väljarändamislainega Eestist 1880-ndail aastail jõudis tuhandeid eestlasi Kaukaasiasse. Nn. Tagakaukaasia alad oli tsaar võitnud Türgilt 1877-78. a. sõjas ja hakkas nüüd asunikele maad jagama. Kõige lõunapoolsema asutuse rajas grupp eestlasi Karsi linnuse lähistele. A. 1908 oli neid rahvaloendi järgi 347 hinge. A. 1912 õnnistasid nad sisse oma kiriku-koolimaja, mis on veel tänapäeval asula suurimaks ehituseks. Esimese maailmasõja keerises võitis Türgi oma territooriumi tagasi, kusjuures osa eestlasi taganes koos venelastega, teine osa aga jäi Türgi alamateks. Perekonnaseisuametis

(Järg lhk. 6)

Peetri Koguduse Pühapäevakooli lapsed laulsid pensionäride koosviibimisel

Toronto Eesti Pensionäride Klubi koosviibimine neljapäeval, 15. mail oli osavõturohke nagu alati, kuigi oli arvata, et ilus ilm meelitab palju rahvast maale.

Õpetaja E. Pähn pöördus enne söögipalvet lühikese kõnega koosviibijate poole, et öelda tänu eesti emadele.

Pensionäride naiskoor Margit Viia juhatusel esitas: „Emakene hellakene" – R. Ritsing, „Kevade tunne" – K. Türnpu, „Heinamaal" – J. Aavik, „Mälestused" – M. Lüdig, „Suveöö" – E. Oja ja „Mälestused Pühajärvelt" – soome rahvaviis. M. Lüdig'i „Mälestused" ettekandel oli koorisolistiks Aino Laanep. Ulatuslik repertuaar oli kooril hästi ette valmistatud ja sai kuulajaskonnalt teenitult tugeva aplausi.

Pärast kohvijoomist jõudsid kohale ka Peetri koguduse pühapäevakooli lapsed, kes Margit Viia juhatusel laulsid „Minu oma kallis ema . . ." (Pokela), „Hällilaul" (A. Lemba) ja „Linnud laulavad". Kersti-Ly Kuutan laulis soolona „Pidu hakkab". Ettekanded said kuulajaskonna kauakestva aplausi ja igale tänutäheks punaseid nelke.

Pr. Kübarsepp esitas katkendeid luuletu stest. Ettekanne oli tunnetatult esitatud ja sai kuulajatelt kiitust.

O.H.

August Kiilaspea surnud

Torontos suri 18. mail laulumees ja koorijuht August Kiilaspea. Ta sai 8. mail 81-aastaseks. August Kiilaspea oli Toronto Eesti Meeskoori asutajaid ja esimene koorijuht.

KUHU MINNA?

◆ Laup., 24. mail Ritmika võimlemisõhtu Minkler auditooriumis, 1750 Finch Ave. E. algusega kl. 19.00.

◆ Laup., 24. mail EKN noorte kabareeõhtu Läti Majas, 4 Credit Union Drive algusega kl. 19.30.

◆ Pühap., 25. mail Tiiu Haameri klaverikontsert Tartu College'is algusega kl. 16.00.

◆ Pühap., 25. mail B'nai Brith basaar, St. Michael Arena, 1515 Bathurst St., algusega kl. 10 h.

◆ Teisip., 27. mail Hain Rebas'e loeng Tartu College'is algusega kl. 7.30 õ.

◆ Teisip., 27. mail Segakoor „Leelo" kontsert Eesti Majas algusega kl. 20.00.

◆ Teisip., 17. juunil laulab Estonia koor Walter Hall'is algusega kl. 19.30.

◆ Esmasp., 23. juunil Võidupüha ja jaaniõhtu Maakondliku Esinduskogu korraldusel Eesti Majas algusega kl. 19.30.

EI
MINGIT
KOMPROMISSI
KOMMUNISTIDEGA
K. Päts — 1918.

Väljasõit Ottawasse

Toronto Eesti Keskkooli ja Gümnaasiumi kevadine väljasõit toimub tänavu Ottawasse, kuhu sõidetakse bussiga. Buss väljub Eesti Maja juurest laupäeva, 24. mai varahommikul ja tagasi Torontosse jõutakse pühapäeva, 25. mai õhtul. Ööbitakse Ottawa Ülikoolis.

KIRJANDUS □ KUNST □ KULTUUR

3000 lehekülge eestlaste ajalugu

„Studies in the History of the Estonian People" pealkirja all on professor Võõbus inglise keelt valdajate lauale toonud kümme köidet, 2000 lk., eestlaste ajalugu ürgajast kuni tänapäevani. See on põhjalik dokumentatsioon meie maal käinud sõdadest, kannatustest ja saavutustest. Nii ulatuslikku eesti kultuurilugu pole meil isegi eesti keeles ilmunud ega ole teada, et midagi sellist oleks tulemas.

Esimesed 7 köidet käsitasid ajalugu selle mitmetahulistes ilmingutes, nagu ajalugu ikka. Siis tõusis vajadus eriteemade käsitamiseks. Nii ilmus VIII köide Tartu ülikooli 350. aastapäevaks. Edasi, IX köide eesti iseseisvusaegsest kirjandusest, sest eelmine ingliskeelne teos oli 15 aastat vana ja seegi õhukene. Siis X köide, iseseisvusaegsest muusikast, millest inglise keeles õieti midagi pole näidata, kui mitte arvestada üht Stockholmis Kremli eeskirjade järele kirjutatut.

Trükikojas on veel 11. köide — kujutavkunst, ja 12. — lavakunstidest. Kriitiline vajadus uue teose järele tõusis skandaalsete nn. „uurimiskomisjonide" tegevusse astumisel USA-s ja Kanadas. Köited 13, 14 ja 15 mahutavad ülevaate eestlaste kaitselahinguist Teise maailmasõja ajal, kuni Tšehhi põrguni ja vangilaagriteni. Nende kolme teose allpealkiri on „The Tragedy of the Estonian People . . .", mis mõni aeg tagasi välja kuulutati üheköitelisena, kuid nüüd on see mahukamaks paisunud uute andmete lisamisega.

3000 LEHEKÜLGE

Teiste sõnadega: — meie ajaloo 3000-leheküljelise ülevaate ja dokumentatsiooni lõpetamseks on veel vaja trükikojast välja tuua viis köidet — 11 kuni 15.

See projekt on käinud 1969. a. alates, 17 pikka aastat, ühest rahapuudusest teise. On leidunud suuremeelseid annetajaid, aga mitte nii palju kui oleks vaja ja mitte nii ruttu kui vaja. Ühtegi teaduslikku raamatut ei anta tänapäeval välja toetuseta, sest müügihind oleks lootusetult kõrge. Kui alul muret oli, kas käsikirjad valmis saavad, siis seda muret meil enam ei ole.

Prof. Võõbusel on valmis kõik käsikirjad kuni viimase 15. köiteni. Vaja on need vaid trükkida ja köita. Kolme raamatu ladumine ja korrektuurid on juba lõpetatud. Ühe või kahe trükkimine on ka lõpetatud. Ja esimese eksemplari saabumist on oodata n.ö. iga päev. Aga ainult ainust eksemplari, sest raha pole küllalt teiste väljaostmiseks. Nagu pole raha välja osta juba möödunud aasta juunis valminud raamatut kirikute ja vaimulike hävitamisest venelaste poolt. Pealkiri sellele on „The Martyrs of Estonia . . ."

18.000 DOLLARIT

Prof. Võõbus ütles, et kui saaks kokku küllalt raha, et tasuda trükikojale vajaliku US $18.000 (iga köite trükikulu), on tehniliselt võimalik kõik 5 köidet juba sel (1986) aastal valmis saada.

Kas saab selleks raha kokku? Peab saama, sest meil on vaja oma, eestlaste kirjutatud kultuurilugu. Ja selle saamine on käegakatsutavas kauguses. Meie tšeki aamatu kauguses.

Mitmele fondile on toetuse saamise palved esitatud, aga on suur lootus, et asjaolude teatavakssaamisel kõik senised „Studies in the History of the Estonian People" ostjad nüüd oma eeltellimise jätkavad kuni 15. köiteni pluss „The Martyrs of . . ." ja tellimisraha kohe ära saadavad. Toronto piirkonnast üksipäini saaksime niimoodi finantseerida ühe köite väljaostmise.

Teiseks, tahaks loota et ka need, kes seni kahevahel olid, et nad kasutaksid juhust tellida kas kõik 15-16 teost, või üksikuid köiteid. Mõne köite ladu on madal (III ja IV juba trükiti piiratud arvul juurde) ja seepärast mõned hilised soovijad võivad pettuda..

Kolmandaks, peale ilmumist tõuseb hind tunduvalt. Sellepärast on kõigil kasulik ette tellida.

Neljandaks, nende köidetega lõpeb raamatusari ja sellega ka rahapalumine. On viimane aeg aidata oma ajaloo kirjutamisega ja levitamisega!

RUTAGE TELLIMISEGA

Loodan, et see on minupoolne viimane üleskutse. Palun rutake tellimisega. Iga köide maksab Can. $29,00, v.a. „The Martyrs . . .", mis maksab Can. $26,00. Postikulu esimeselt köitelt Kanadas $1,50, järgmised köited $0,75 tükk. Väljaspool Kanadat on köite hind US $20,00 The Martyrs . . . US $19,00) ja saatekulu esimeselt köitelt US $3,50, järgmised US $1,25 tükk.

Annetused, kas suur või väike, aitaksid ka palju kaasa vana võla vähendamiseks. Kanadast ja USA-st on isiklik pangatšekk vastuvõetav; mujalt palun panga või posti rahatähte (draft või Money Order), mis on maksev mõnes Kanada pangas.

Tšekid kirjutada: Dr. E. Aruja nimele ja saata aadressil 37 Groveland Crescent, Don Mills, Ont. M3A 3C4. Telefon (416) 447-8958. Samast saab ka üksikasjalikumat informatsiooni.

ENDEL ARUJA
Toronto laohoidja

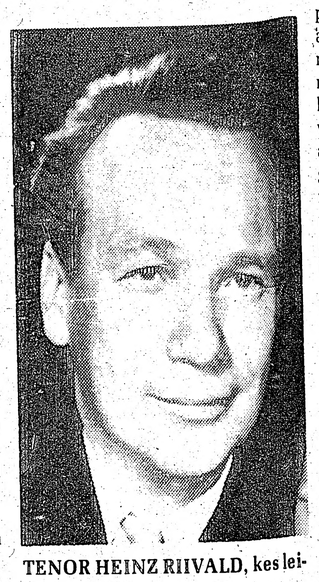

TENOR HEINZ RIIVALD, kes leiti Emadepäeval surnult oma suvekodus St. Croix' saarel, maetakse 1. juunil Lakewoodis.

Teenivad praostid R. Kiviranna ja R. Reinaru.

Gustav Suitsu surma 30. aastapäevaks

Tartu Ülikooli Eesti ja maailmakirjanduse professor Gustav Suits oli nende meie nimekate kirjanike ja vaimuinimeste keskel, kes protestiks meie maale tungiva ateistliku kommunismi eest lahkusid ja leidsid varju Rootsis. 1944. a. sügisel oli G. Suits 61-aastane. Stockholmis ta jätkas oma loomingulist tegevust luule ala ja ka oma elutöö teisel tööpõllul, milleks talle noorusaastaist alates oli kirjandusteadus.

1953. a. ilmus Stockholmis tema sisutihe ja elavalt kirjutatud „Eesti kirjanduse ajalugu I". Igavikukutse tuli väsimatule töömehele ja rahvuslasele keset põhjamaist kevadet Stockholmis 23. mail 1956. Kirjanik oli surres 72-aastane.

Gustav Suitsu sünnist Võnnus, Tartumaal möödus a. 1983 100 aastat. Ta paistis varakult silma oma andekusega ja loominguliste võimetega. 1905. a. sündmuste taustal ta siirdub Soome, lõpetab Helsingi Ülikooli, abiellub soomlannaga ja jääb töötama Helsingi. Eesti Vabariigi Tartu Ülikool rakendab teda alates 1919. aastast suurte võimetega kirjandusteadlasena. Tema loenguid tuli kuulama üliõpilasi ka teistest teaduskondadest. Oma otseseid õpilasi ta rakendas eesti rahva kirjanduse uurimise töödele. Tema oma peahuvi oli pühendatud eesti rahva vanimale kirjandusele, mida oli vähe uuritud, kuigi see oli suure tähtsusega meie keelele ja vaimsele elule.

Soomes elades ta jäi tihedasse ühendusse eesti rahva kirjandusliku elu ja rahvuslike püüdlusiga. Ta oli uut loomingulist värskust toova „Noor-Eesti" liikumise juhte ja „Noor-Eesti" vananematu sisuga „Albumite" toimetaja kümne tähtsa aasta jooksul (1905–1915).

Eesti rahva südamesse on Gustav Suitsu nimi kirjutatud eelkõige luuletajana, nagu seda on tema kaasaegsete Marie Underi ja Henrik Visnapuu omad. Ta esikkogu on nooruslik ja dünaamiline tolleaegseid eesti noori inspireeriv „Elu tuli" (1905). Suure Sõja algul valmis tema „Tuulemaa" (1913). 1922 a. ilmus tema „Kõik on kokku unenägu". Kirjanik otsib selles teed murranguliste ajasündmuste taustal. Eluküpse ja paljukogenud luuletaja „Tuli ja tuul" sisaldas pagulaspõlve mõtteid, mälestusi ja ideaale kajastavana a. 1950 Stockholmis. Ta loominguline tegevus oli siis kestnud 45 sündmusterohket aastat, millele kirjanik oli kaasa elanud Soomes, Eesti Vabariigi aastail ja siis seal, kus eestlased alles hoiavad vanas kuninglikus Stockholmis eestluse väärtusi ja ideaale.

Gustav Suits ja Marie Under lõpetasid oma maise teerännaku Stockholmis, mis meie rahva Rootsi kuningriiki kuulumise ajal oli ka eestlaste pealinn. Henrik Visnapuu suri USA-s 35 aastat tagasi a. 1951 ja tema igavikuteele saatmine toimus leinajumalateenistusega New Yorgi Lexington Ave. kirikust. Kolm suurt on lahkunud, aga nad on jätnud meile rikkaliku vaimse pärandi, mille kasutamisele me oleme kutsutud.

RUDOLF KIVIRANNA

„MEIE ELU"
laupäeviti suletud juuni, juuli ja augusti kuudel.

Segakoor „Leelo" pakub uut ja huvitavat

SOLISTIKS AARNE TAMMISAAR

Teisipäeval, 27. mail astub segakoor „Leelo" taas publiku ette kinnitama, et möödunud aastal toimunud juubelikontsert ei olnud lõplik hüvastijätt, vaid uue laulumaratoni stardipauk. Koor on jälle aastakontserdiks valmis ning asukohaks on sedapuhku Eesti Maja. Kava on ehtleelolikult värske ja huvitav. Kuigi kodumaiste helimeistrite nimed on tuttavad, ei saa sama öelda kõigi nende tööde kohta, mis ettekandele tulevad. Pagulashelilooajast on esindatud Salme Purre, Jüri Mandre ja Arnold Taimre.

Solistiks on seekord viiuldaja Aarne Tammisaar, keda klaveril saadab Elizabeth Acker. Aarne Tammisaar on Torontos varemgi külalisena esinenud, kui nüüd on temast saanud Toronto elanik ja tahab end „oma mehena" tutvustada. „Oma mees" on Tammisaar laulurahvale veel teiseski tähenduses, sest ta on omal ajal Clevelandi segakoori koosseisus kaasa laulnud. Viiul meelitas ta küll laulust eemale, kuid eks „Leelo" hooleks jää ta jälle tagasi meelitada. Oma muusikalise hariduse sai tänavune solist Bowling Green, Ohios ja 1974. a. saavutas ta Indiana ülikooli juures magistrikraadi. Praegu tegutseb Torontos vabakutselisena, mängides Scarborough Filharmoonikas ja Kitchener-Waterloo sümfooniaorkestris. Ta abikaasa on samuti kutseline muusik, kelle instrumendiks on oboe, mida ta mängib National Ballet' juures.

Kooritöö ettevalmistused on jõudnud sellesse faasi, kus koorijuht muutub järjest nõudlikumaks, lauljad järjest tähelepanelikumaks ja akordid järjest puhtamaks. Jääb vaid loota, et publik on sama hoolsalt aplodeerimist harjutanud. Kui mitte, siis saab neile kohapeal antud väike sõbralik järeleaitamistund. Nägemisekuulmiseni kontserdil!

E.

PROF. A. VÕÕBUS

Tallinna Konservatooriumi meenutades

Montreali Eesti Pens. Klubi hiljutisel ettekandekoosolekul kõnelesid abielupaar Dagmar ja Erik Kokker Tallinna Konservatooriumi saamisloost ja oma kogemusist selle õppeasutuse õpilasina. Allpool toogem peajooni ettekandest.

Dagmar ja Erik Kokker kõnelesid Montreali Eesti Pensionäride Klubis Tallinna Konservatooriumis.

Kõrgema muusikalise hariduse peamiseks lätteks enneiseseisvusaegseile eestlasile oli olnud Peterburi Konservatoorium. Eesti iseseisvumisega pidi loomulikult kaasuma ka kultuuriline sõltumatus, ja selle elluviimiseks mitmesugustel kultuurialadel algasid eeltööd juba 1918. Kõrgema muusikalise hariduse korraldamise võimalused olid kaalumisel samaaegselt nii Tallinnas kui ka Tartus. Aug. Topman oli küsimuse algatajaks Tallinnas, kus Mihkel Lüdig, Aug. Topman, Raimund Kull ja arhitekt Georg Hellat „Estonia seltsi" nimel esitasid Kõrgema Muusikakooli põhikirja haridusministeeriumile, kus see kinnitati 19. septembril 1919. Kooli direktoriks kinnitati M. Lüdig ja inspektoriks Samuel Lindpere. Sama aasta sügissemestril immatrikuleeriti 452 sisseastujat, kaasa arvatud D. ja E. Kokker, kellel tollal üksteise olemasolust veel aimu polnud.

OMA MAJA

Oma ruumide puudusel toimus õppetöö Estonia teatri ja kontserthoone ruumides, E. Lenderi eragümnaasiumis ja suurel määral ka õppejõudude kodudes. Puudus oli õppevahendeist. Klavereid, näiteks, oli vaid 2. See puudus lahenes oluliselt kui kohe pärast sõja lõppu Venemaalt saadi osta 12 klaverit. Direktor Lüdigi pilk ulatus kaugemale päevast päeva esilekerkivaist küsimusist, kui ta eesmärgiks püstitas oma maja muretsemise koolile. Esimeseks sammuks selles suunas oli krundi saamine kingitusena linna poolt. Ehituskapitali soetamiseks pöördus ta kohalike majandustegelaste poole. „Mis see teile ikka maksab, kui teie kooli heaks annetaksite – kas te veel küllalt pole teeninud oma äritegevusega!" Umbes nii olevat ta küsinud koosolekule kutsutud eesti ärimehilt. Ja need võtsidki tuld. Kohapeal pandi kokku 1.600.000 marka (s.o. 16.000 krooni pärast 1927. a. vääringureformi), millest üks miljon tuli tuntud kirjastaja ja raamatuäri omanik Gustav Pihlakalt. Koos hilisemate annetustega ja laenudega saadi kokku seevõrra, et alata ehitustööga. A.1927 oli maja valmis, lihtne ja mitte kuigi avar, kuid oma ülesannet enam-vähem täitev.

ÕPPEJÕUD

Eesti-Vene rahulepingu kohaselt oli Venemaal asuvail eestlasil õigus Eestisse ümber asuda. Seda eesõigust kasutati ohtrasti ja kojutulijate hulgas oli ka mitmeid silmapaistvaid helikunstnikke, kelledest mitmed Tall. Muusikakooli õppejõududena määravat osa selle arengus mängima hakkasid: Jaan Tamm, Peterburi Konservatooriumi õpetaja a.1899 saadik, ja professor 1908. a. peale, ühtlasi inspektor; Artur Kapp, 1904. a. saadik Keiserliku Muusikakooli direktor Astrahanis; Theodor Lemba, 1910 - 1914 Riia Muusikakooli direktor, 1915. saadik professor Peterb. Konservatooriumis; Artur Lemba, sealsamas õpetaja 1908-1915 ja edasi professor; Peeter Ramul, jurist Moskva ülikoolist (1906) ja pianist sealsest konservatooriumist (1911), üle kümne aasta toiminud muusikaõpetajana Venemaal.

Tallinna Kõrgem Muusikakool, mis oli saavutanud kõrge akadeemilise taseme, nimetati 1923 ümber Konservatooriumiks. Kooli ainelised raskused aga jätkusid – ajuti koguni selle määrani, et õpetajail mitme kuu palgad saamata olid. 1923 asub Konservatooriumi direktoriks J. Tamm, kelle juhtimisel olukord mõnevõrra paraneb, kuni maja laiendamise kulud võlakoormat suurendavad. Pärast Tamme enneaegset surma 1933 saab direktoriks prof. J. Aavik, kes 1921. a-st kuni Tallinna siirdumiseni 1925 Tartu Kõrgema Muusikakooli direktor oli olnud. Direktoriks jääb ta kuni kodumaalt lahkumiseni 1944, välja arvatud Vene okupatsiooniaeg 1940 - 41. 1944. a. 9. märtsi pommitamisel sai Konservatoorium rängasti kannatada.

MÄLESTUSI

Oma mälestusist ühenduses Konservatooriumiga kõneles Dagmar Kokker, kelle klaveriõpingud olid alanud juba viieaastasena. Kui ta 6-aastaselt läks Konservatooriumi sisseastumise katseile, oli tal veel raskusi noodi lugemisega. Kuna aga mängitav pala oli talle hästi meelde jäänud, siis mängis ta seda peast. Talle oli soovitatud hakata prl. Hörschelmanni õpilaseks. Tema pettumuseks aga selgus, et prl. Hörschelmanni klass oli ainult edasijõudnuile. Kui väikselt Dagylt nüüd küsiti, millise õpetaja ta omale valib, siis polnud tal aimugi. Asi tuli aga otsustada ja ta näitas näpuga ühe valges kleidis ilusa tädi poole. Nii saigi temast Helmi Mohrfeldt-Viitoli õpilane ja ta pole kunagi kahetsenud seda spontaanset valikut. Prl. Hörschelmanni, hiljem pr. Antropov-Hörschelmanni kohta, kes praegu Hamburgis ühes vanadekodus elab, oli D. Kokker hil juti kuulnud, et see1. aprillil s.a. oma saja-aastast sünnipaeva tähistades hea tervise juures olevat olnud. Pühapäeviti toovat teda omaksed enda juurde koju, kus vana helikunstnik endise andumusega klaverimängu harrastavat. Õpilasõhtuid, millised kujunesid populaarseiks kontsertideks täismajale, peeti üks kord kuus Estonia kontsertsaalis. Dagmar Kokkeri suurpäev saabus, kui ta 14-aastasena õpilasõhtul mängis Charles C. Saint-Saënsi II klaverikontserdi I osa sümfooniaorkestri saatel prof. J. Paulseni juhtimisel. Kinniseid õpilasõhtuid peeti igal nädalal ja seal valiti välja ka solistid, kes väärisid juba esinema igakuistel õpilasõhtuil.

Erik Kokker oma muljeist kõnelades meenutas suure lugupidamisega ja soojusega oma õpetajat, prof. Johannes Karl Paulsenit, kes staazhika violinistina konservatooriumi asutajate hulka kuulus, alul õpetajana, 1925. a. saadik professorina. Pärast Moskva Konservatooriumi lõpetamist 1908 oli ta Viinis dirigeerimist õppinud ja sealt I maailmasõja puhkemisel Tallinna siirdunud. Oma tööd oli ta teinud suure andumusega. Ta ei säästnud oma aega ja sageli võis ühestainsast tunnist saada kolm, eriti kui õpetus tema kodus toimus. Oma mõne „star" - õpilase puhul võis Paulseni ohvrimeel minna äärmusteni. Hubert Aumere't, näit., treenis ta ka suvevaheajal ja võttis ta selleks kaasa oma suvilasse nagu oma perekonnaliikme. Paulsen vahendas ka stipendiumi saamist Aumere'le riigivanema poolt. Tema õpetusel arenes Aumere talent rahvusvahelise tunnustuse vääriliseks ja Aumere oli üks vähestest maailmas, kellele Münchenis haruldast (seifis hoitavat) stradivaariust kasutada anti, kui ta Bogotást sinna kontserteerima oli kutsutud.

ISELOOMUSTUSI

Nagu Ramul üks generatsioon varem, nii kehastab ka E. Kokker ühes isikus muusikut ja juristi, selle vahega et esimesele sai muusika tema eluülesandeks, teisele aga intellektuaalseks harrastuseks, mille üheks väljendusvormiks kujunes viiulimängimine ühes trios, mis reeglipäraselt musitseeris küll mängijate eneste südamerõõmuks, kuid ka avalikel esinemisil. Pianistiks selles trios oli Dagmar Kokker ja tshellistiks Udu Topman.

Õppejõudude iseloomustusi:

Prof. Jaan Tamm — soliidne, auväärne, inimlik; tema teravas pilgus tundus midagi röntgenikiirguse taolist.

Prof. Juhan Aavik — pehmeloomuline, alati abivalmis.

Prof. Theodor Lemba — klaverivirtuoos, rõõmsameelne, huumorilembeline, vaimukate anekdootide jutustaja.

Prof. Artur Lemba — oma vanemast vennast pikem ja saledam; lüüriline, delikaatne. Tihti mängis õpilastele ette, näitamaks kuidas pala tõlgitseda.

Prof. Artur Kapp — väärikas ja oma piibust lahutamatu; vastutulelik ja helde, tehes sageli kingitusi ja makstes õpilaste eest nende õppemakse.

Prof. Aug. Topman — paistis välja oma oskuse poolest muuta keerukaid probleeme lihtseiks oma õpilastele.

Prof. Joh. Paulsen — Kremen tshugis, Ukrainas, sündinuna ja kasvanuna polnud ta eestikeelset haridust saanud ja see andis ta kõnele erilise värvingu, kui ta näit. käskis pille „hääletada" või viiuldajal oma „küünarnoka" asendit muuta.

Prof. Raymond Bööcke — silmapaistvalt viisakate maneeridega.

. . . ja anekdoote:

Kord ühel ülemeelikuvõitu olengul olid 2 professorit ühe muusikalise küsimuse üle vaieldes nii ummikusse sattunud, et tõe jaluleseadmine ainult oreli varal võimalikuks osutus, ja peagi hakkas läbi koidueelse öövaikuse kajama vägevaid helisid konservatooriumi orelist. See äratas konservatooriumi asjaajaja, prl. Peeteni, kes sama katuse all elas. Meeleheites äratas ta ka inspektor Lindpere ja kutsus kohale politsei, kaitseks röövlite vastu.

Prof. Artur Kapil olevat olnud kombeks öelda, et 3 silmapaistvamat eesti organisti on R. Tobias, P. Süda ja kolmanda isiku kuulaja mõistatada. Kord Suure-Jaani kirikus orelil improviseerides oli Kapp nii hoogu sattunud, et tema hiilgavale ettekandele enne lõppu ei tulnud kui vennapoeg Villem Kapp, kes lõõtsa tallas, väsimuset nõrkedes minestas. Muusikalistesse „ismidesse" suhtus Kapp sallivalt, kui ta selle taga tõelist talenti nägi peituvat, öeldes: „Las" müravad, küllap nad aru pähe võtavad!"

Põhja-Ameerikas asuvad endised Tall. Konservatooriumi õpilased tähistasid oma Alma Materi 50. aastapäeva kontsertaktustega New Yorgis ja Torontos. Eeskavas olid K. Raidi „Öölaul" triole ja F. Mendelssohni trio d-moll. Etlejad, kõik Tall. Konservatooriumi vilistlased, olid: Viiul — Valdeko Kangro (New-Yorgi aktusel), Carmen Prii (Torontos); tshello - Kaljo Raid; klaver - Dagmar Kokker.

Heliülesvõtted kõigist ülalmainitud helitöödest esitas E. Kokker.

Arvukas kuulajaskond avaldas kõnelejatele rohket kiitust.

- ts -

Kaks kulda, üks hõbe Alar Kivilole

Kord aastas toimub Kanada telereklaamide festival, kus selle ala kunstilisi saavutusi kitsamale asjahuvilistele kogule esitatakse. Tänavusel festivali banketil Toronto Sheraton hotellis jagas vastaval taidealal üldtuntud isikuist koosnev žürii välja hulga „Bessi" nimelisi auhindu reklaamidele, mis kõige veenvamalt ja kunstipärasemalt mõnd produkti või teenust tutvustasid.

Ligemale 500 esildise hulgast määrati kõiki alasid hõlmav kuld McCann-Erickson reklaamiagentuuri poolt loodud Ikea produktide reklaamile. Mittealkoholsete jookide kategoorias jagasid esimest kohta kaks Maxwell House kohvi reklaami – mõlemad Ogilvy & Mather agentuuri loodud ja Alar Kivilo poolt lavastatud ja filmitud. Mõlemat varianti hinnati ka veel kutsemeisterlikkuse auhinnaga režii alal.

Maiustuste kategoorias anti kuld futuristliku filmi „Maailmaruumi eksirännak 2001" ainetel loodud Cadbury šokolaadi reklaamile; ka sellegi lavastaja ja kinematograaf on Alar Kivilo. Filmiliste eriefektide alal tõi see reklaam Kivilole teise kutsemeisterlikkuse auhinna. Maksuliselt TV spordikanali TSN tutvustamist Alar Kivilo režiis vääristati hõbedaga ja paaris teises kategoorias sai ta kaks tunnustuskirja. Arvestades et 66-st auhinnast ja tunnustuskirjast anti 6 reklaamidele, mille lavastaja ja filmija on üks meie noorema põlvkonna liikmeid, võib eestlaste panust Kanada telejaamade käigushoidmisel täiesti rahuldavaks pidada.

Toronto koor laulab Vancouveri kirikus

Toronto Eesti Ap.-Õigeusu Koguduse segakoor koos oma juhi Guri Raagiga lendavad 5. juuni hommikul Vancouverisse. Kooriga sõidavad kaasa koguduse vaimulik, praost Emmanuel Lepik, mõned naisringi-, nõukogu- ja juhatuse liikmed, kokku 33 isikut.

Vancouveris koor esineb Peetri Koguduse kirikus toimuval jumalateenistusel 8. juunil kell 11.00, kus teenivad Peetri koguduse õpetaja Toomas Vaga ja praost Lepik. Muusikalises osas esinevad veel organist Ülo Valdma ja kohaliku koguduse koor Konstantin Rannaoja juhatusel.

Vancouveris olles kasutatakse aega EXPO-86 külastuseks, tehakse ringsõite linnas ja Victoriasse ning saadakse kokku sugulaste ja sõpradega.

Tagasi Torontosse jõutakse 12. juuni õhtul.

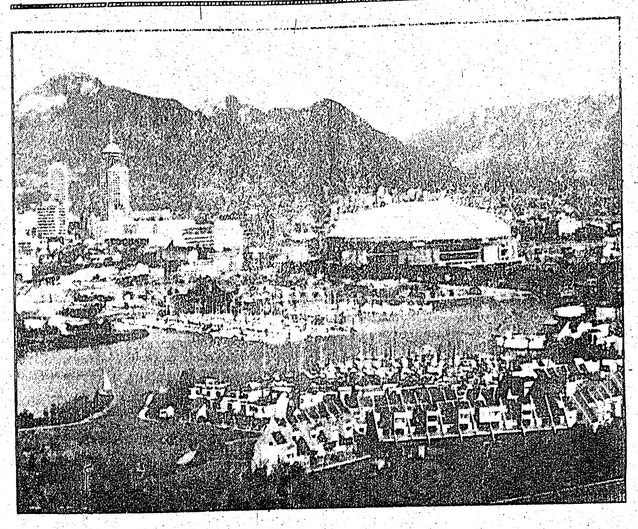

VANCOUVER – 100 a.

Esimeseks teadaolevaks Põhja-Ameerika läänepoolse rannajoone kaardistajaks ja merde ulatuvaile maanukkidele nimedeandjaks oli hispaania päritoluga „Santa Saturnina" piloot-kapten José Maria Narváez a. 1791. Jõudes praegusse Point Grey tipu ümbrusse, arvas ta, et tegemist on saarega Fraseri jõe suudmes ja pani sellele tipule nimeks „Isla de Langara". Aasta hiljem jõudis kohale veel kaks hispaania laeva „Sutil" ja „Mexicana", mille kaptenid Dionisio Alcala Galiano ja Cayento Valdéz olid natuke täpsemad kaardistajad ja jõudsid välja praeguse Prospect Pointini, kuid ei osanud siseneda läbi First Narrow lahe. Sellega sai hakkama inglane, kapten George Vancouver, kes koos kapten Cook'iga olid ristlenud lõunapoolsel rannajoonel.

26. aprillil, 1792 sisenes kapten Vancouver Juan de Fuca lahte, siirdudes läbi saarestiku väiksemate paatidega, jagades inglispäraseid nimesid teel ettejuhtuvaile paikadele. Nii sai Seattle'isse viiv laht nimeks Puget Sound ühe ta ohvitseri nime järgi; Mount Baker jne. First Narrow'st sõudis kapten Vancouver läbi 13. juunil, 1792. aastal. Teda võtsid vastu pidulikult rõivastatud kohalikud indiaanlased, puistates „külalisi" üle valgete linnusulgedega! See sõbralik vastuvõtt (tänapäevani 'Vancouveri omapära!) andis meeskonnale julguse püstitada telk ja veeta öö maal praeguse Lumberman's Arch'i kohal, mida indiaanlased nimetasid „Whoi-whoi" külaks. Mitmed magasid lausa rannas, teadmata tõusude-mõõnade ajast ja ärkasid hommikul meres! Kapten Vancouver pani sellele lahele nimeks inglise mereväelase Sir Harry Burrard'i järgi Burrard Channel. Teel tagasi Point Grey juures peatudes, ei meeldinud talle hispaanlaste kelkimine, et nad olid siiski esimesed kaardistajad. Ta lahkus ja kaardistas Vancouveri saare, nimetades selle oma nime kandvaks saareks.

ESIMESED ELANIKUD

Pärast kapten Vancouveri lahkumist jäi vastleitud maa-ala 70-ks aastaks asustamata. Küll sai asustatud Point Grey ja praegune New Westminster, mida tollal tunti Queensborough nime all ja millest sai Briti-Columbiale esimene pealinn. Alles kulla leidmisega Fraseri jõesängis ja mujal Briti-Columbias (1858) algas tihe asustamine. Rajati teerajad läbi tihnikute ja metsade ja nimetati need. Eestlasi huvitab võib-olla kõige rohkem maa-ala, mis on piiratud läänest Stanley Pargi, idast Burrardi tänava, lõunast English Bay ja põhjast Burrard Inlet'iga. Kui maamõõtjad saabusid Inglismaalt, mõõdeti maa ja kutsuti ellu Granville'i küla, mis koosnes platsidest nr. 181-185. Plats 185 oli eelnimetatud ala numbriks ja selle ostsid ära kolm seiklejat — John Morton, Sam Brighouse ja William Hailstone. Plats nr. 185 oli 550 aakrit suur ja aakri hinnaks oli $1,01. John Morton oli pottsepp Yorkshire'ist ja teadis, et kõige paremat savi leidub söekaevanduste ligidal. Kui aga savi asemel leiti kruusa, mõjutas Morton oma kaaslasi hakata maa-alal põldu harima. Nii ehitasid nad 1862-63. aasta talvel väikese hüti, millest sai praegusele Vancouverile esimene ehitus. See asus praegusest Marine-ehitusest natuke lääne pool. Põlluharimisest ei tulnud midagi välja ja seiklejad üürisid maa ja läksid paremat õnne otsima lõuna suunas. Maa üürilised aga põletasid nende hüti ja teised hooned, ning ehitasid omad hütid, ning sellest maa-alast sai vaestele uus asula. Umbes 100 a. hiljem asusid siia — West End'i Eesti põgenikud ja ehitasid üles mitmekümnekordseid kõrgüürimaju, mis neile miljoneid sisse tõid. Plats 185 põhjapoolsest osast kasvas välja moodne Vancouveri südalinn.

VANCOUVERI SÜND

Ajast, mil kolm seiklejat ehitasid Granville'i külla esimese maja, möödus 25 aastat, kui George Brown tõi Torontost käsi-trükimasina ja asutas Carrall'i tänavale esimese Granville'i ajalehe „Herald". „Heraldi" esimene number ilmus 15. jaanuaril, 1886. Selles numbris oli ka teade, et küla on andnud sooviavalduse inkorporeerida Granville Vancouveri linnaks. Sama teade oli naelutatud suurele vahtrapuule Granville'i kultuurikeskuses Maple Tree Square'il, mis asus Water'i tänaval Carrall'i tänava juures. Sellele esimesele koosolekule ilmus 240 Granville'i kodanikku. Vancouveri linnaisaks võiks pidada tegelikult John Robsoni, kes tegi koosolekul ettepaneku inkorporeerida Granville Vancouveri linnaks. Moodustati 10-liikmeline komitee, eesotsas Richard H. Alexandriga, Hastings'i saeveski mänedzher, kelle hooleks jäi koostada inkorporeerimise põhikiri. Komitee pöördus teiste linnade poole Ida-Kanadas, et koostada nende linnade põhikirjadest parim kombinatsioon Vancouveri linnale. Sellest tuli palju tüli, sest kohalikud elanikud soovisid, et põhikiri oleks ainulaadne Vancouverile. Tüli tekitas ka nime valik, sest kohta, mida Vancouveriks rahva suus nimetati, oli vaeste tööliste rajoon. Seal elasid enamuses metsamehed, kalamehed ja saeveski töölised. Ette pandud oli kolm nime: Granville, Vancouver ja Higginsville. Vancouveri vastu oli ka arvamine, et see on Ameerika-Hollandi päritoluga nimi (ajaloolase Tom MacInnese järgi). Võitis siiski Vancouver, millest pidi kasvama Kanada uhkeim linn. Koosolek lasi kübarat ringi käia ja korjas raha, et saata saadik, noor advokaat Jack Boultbee, Victoriasse linna inkorporeerimist läbi viima. 18. veebruaril esitas J. Orr valitsusele seaduseelnõu „Vancouveri linna inkorporeerimise akt". Pärast väikest opositsiooni nime suhtes (Vancouveri vastu) loeti seaduseelnõu kolmandat korda 2. aprillil ja kindralleitnant andis seaduseelnõule kuningliku nõusoleku 6. aprillil, 1886. a. Selle kuupäevaga algas Vancouveris tormiline suvi. Elanikud kogunesid selle suure vana vahtrapuu alla Water'i tänaval ja esitasid kandidaate esimeseks linnavalitsuse valimiseks.

Nagu saatuse nöögil, põles Vancouveri linn maani 13. juunil samal aastal, — kuupäeval, mil kapten Vancouver vastloodud Vancouveri asukoha avastas. See kuupäev jäi Vancouveri mitteametlikuks sünnipäevaks ja kuulutati ametlikuks a. 1925.

V.J.

JOHN E. SOOSAR, C.A.
Chartered Accountant
Suite 1802, 181 University Ave., Toronto, Ontario, M5H 3M7
Tel. 864-0099

HILLSIDE BAKERY
and Delicatessen
2851 Lawrence Ave. E., 261-2238
(Hillside Plaza Brimley nurgal)
SOOME PAGAR
Saadaval —
pagarisaadused ja delikatessid, soome kardemonisai, sepik ja rukkileib. Maitsvad tordid ja muud kohapeal küpsetatud euroopamaitselised pagarisaadused. ⊙ Spetsiaal tordid ja sünnipäeva kringlid tellimise peale. ⊙ Euroopa delikatessid, konservid, juustud, suitsusingid, suitsuribid ja soolaheeringad. ⊙ Suitsukalkunid tellimise peale.
Omanik AKE SAARINEN

Kristlik osadus Lakewoodi sinodil

Lakewoodis toimunud EELK USA esimese praostkonna sinodi koosolekut, ülepidamisi ja praostkonna otsusi hoimas üksmeel ja kristlik osadus.

Sinodist, kus oli esitatud 18 eesti kogudust, võttis osa ka peapiiskop K. Veem koos assessor V. Mänd'iga Stockholmist. Praost Rudolf Reinaru valiti tagasi järgmiseks viieks aastaks praostiks.

Kinnitamisele pandi praost R. Reinaru poolt järgmine ettepanek: „Aasta tagasi EELK USA esimesse praostkondavastuvõetud Lõuna-Florida Pauluse kogudus jäädavalt kinnitada praostkonda kuuluvaks koguduseks." Kõik kohalolevad koguduste õpetajad ja esindajad hääletasid eelpool mainitud kinnitamise poolt.

Järgnesid asjalikud ja kristlikke põhitõdesid kaitsvad sõnavõtud mitme koguduse esindaja ja esimehe poolt.

EELK põhimäärustes on korduvalt toonitatud, et oleme EESTI VABA RAHVAKIRIK. Sellel tõel võttis sõna prof. dr. Arthur Võõbus, kes jõuliselt rõhutas eestlaste vaimulikku vabadust teenida Jumalat sellises eesti luteri koguduses, mis on meile südamelähedane.

Järgnes peapiiskop K. Veemi poolt omapoolne suusõnaline kinnitus Lõuna-Florida Pauluse kogudusele, mille ta esitab konsistooriumile kirjalikuks kinnitamiseks.

Pühapäeval toimus piiskoplik jumalateenistus, mille peapiiskop K. Veem avas tervitusega pühakirjast ja lisas sinna juurde tõe, et me kõik oleme ekslikud inimesed ja vajame järjest armu Jumalalt ja ka andestust.

Praost R. Reinaru tervitas peapiiskoppi ja külalisi ja kinnitas kirikulisi Jumalasõnaga. Jutlustas prof. dr. A. Võõbus Kristuse ülestõusmise väe teemal, tuues esile Jeesuse üteluse: „Rahu olgu teile!" Algus- ja lõpuliturgias teenis õp. H. Rüdmik. Jumalateenistus lõppes õnnistusõnadega peapiiskopi poolt. Kristlik osadus eesti kirikus on tugev ja Kristuses purustamatu! Seda kogesid eestlased, kes rohkearvuliselt võtsid osa Lakewoodi sinodist.

Õp. H. RÜDMIK

Hämmendav AIDS-i tõbi

Mõned tõved pole mitte ainult nakatavad ja surmatoovad, vaid ka psühholoogiliselt masendava toime ja seltskondlikult kahjustavate konsekventsidega.

Pidalitõbi on vana, laialt levinud ja kaua aega ravimatu tõbi. Moosese kolmandas raamatus on antud pikad ja üksikasjalikud ettekirjutused, kuidas pidalitõbe kindlaks teha ja pahaloomulise pidalitõbisega talitada. Preester peab tema roojaseks kuulutama. Ta elagu üksinda, ta eluase olgu väljaspool leeri. Tal olgu rebitud riided ja lahtised juuksed, ja ta peab hüüdma: „Roojane! Roojane!" (3. Mo., 13.14) Uuem arsiteadus on aga teinud pidalitõve ravitavals ja uurimused kinnitavad, et pidalitõbi polegi nii nakatav kui kord arvati.

Laialt levinud, paljudel maadel veel tänapäevalgi, on ka tuberkuloos. Ka meie kodumaal oli tuberkuloos leviv haigus ja viis paljusid, eriti noori, enneaegu mulda. Vanemad inimesed mäletavad, kui hirmul oldi tuberkuloosi pärast ja kui kaugele hoiti tuberkuloosihaigetest. Arsiteadus on nüüd ka sellele tõvele piiri pannud. Tuberkuloos on nüüd ravitav ja mõnel maal noored ei teagi enam, mis TB on?

AIDS (tõvekindluse puudumi kriis) on pärit Kesk-Aafrika maadelt ja sealt kõigile mandritele levinud. Kanadas on AIDS esmakordselt 1982. a. registreeritud. Käesolevai aastal on registreeritud 369 juhtu ja see arv kasvab iga päevaga. AIDS-i viirus antakse edasi vere ja seemnevedeliku kaudu. See hävitab inimese keha tõvekindluse süsteemi ja teeb keha kaitsetuks nakkushaiguste vastu, mis omakorda paratamatu surma põhjustavad mõne kuu või paari aasta jooksul. AIDS ei kandu edasi ega ole omandatav igapäevases läbikäimises kodus või töökohal. Seda omandatakse vaid intiimse kokkupuute kaudu. Leviv on AIDS omasooiharust ja kaksik-iharust praktiseerivate (bi-sexuals) meeste hulgas. AIDS-i ohugruppi kuuluvad prostituudid, uimastusrohtude nõelu ja süstleid kasutajad ja ka sisserändajad maadelt, kus AIDS on rändtaud. Vahel on tõbi aastaid haudejärgus, enne kui välispidised tunnused esinevad ja põdeja isegi ennast halvasti tunneb.

Filminäitleja Rock Hudsoni surmajuhtum on äratanud massilist AIDS-i hirmu, hämmeldust ja pahameelt. Paljud ütlevad, et AIDS-i ohvrid on ise oma õnnetuse põhjustajad, AIDS on Jumala karistus ja omasooiharust praktiseerijate ja droogide tarvitajate patu palk.

Ka pidalitõbi kandis kord patu häbimärki ja peeti Jumala karistuseks mõne hirmsa pahateo pärast.

Uues Testamendis loeme, et ka Jeesuse juurde tuli pidalitõbiseid, küll üksikult, küll hulgakaupa. Ühte Jeesuse kohtumist pidalitõbisega kirjeldab evangelist Luukas: „Kui ta ühes linnas viibis, siis oli seal mees täis pidalitõbe. Kui ta Jeesust nägi, heitis ta silmili maha, palus teda ning ütles: „Issand, kui sa tahad, võid sa mind terveks teha." (Luuk. 5,12) Too mees oli „täis pidalitõbe"; võimalik, et tõbi oli ta kätelt või jalgadelt liha ära söönud, oli kaotanud kõrvad, ega olnud tal nina, vaid ainult võigad augud ta näos. Sellise tõbise puudutamine võinuks kurjasti saatuslikuks saada kõigile. „Igaüks, kes roojast puudutab, saab ise roojaseks." Põhjendamatud eelarvamused ja hirm ei kohutanud Jeesust. Ta sirutas oma käe mehele, kellest teised läksid kaugelt mööda. Tema jumalik hoolikus ja kaastunne tegid tervistamatu terveks! Ta ütles: „Ma tahan, saa puhtaks!" Ja sedamaid lahkus pidalitõbi temast.

Meile jättis ta pärandi: Puudutada puudutamatuid, armastada ebaarmastusväärseid, andestada andeksandmatuid. Ja ootab meilt enestelt kõlblat kasinust ja ettevaatlikkust, mitte parastamist.

E. LOOTSMA

Eesti küla . . .

(Algus lhk. 4)

pandi nende nimed esialgu kirja araabia tähestikuga.

Kaua aega ei teatud nende saatusest midagi — kuni Eesti Vabariigi peakonsul Türgis, Ernst Vebermann a. 1930 saatis nendest sõnumi „Päevalehele". Välismaalasena tal ei olnud aga luba neid ise külastada. A. 1960 avaldasid okup. Eestis ilmuvas ajakirjas „Keel ja Kirjandus" kaks endist Karsi-eestlast, et „tänapäeval Uus-Estonia külas eestlasi arvatavasti enam ei ole".

A. 1966 kuulis Türgis viibiv arheoloog Paavo Roos (Rootsist), et Karsi ümbruses elab eestlasi. Pärast asja uurimist ja mitmesuguseid seiklusi leidis ta nad sõjaväepiirkonnast, kunagises eesti külas, kus nüüd elas peamiselt türklasi. Tuli välja, et grupp koosnes umbes 50 inimesest, kelledest pooled rääkisid eesti keelt, nendest ka mitmed lapsed. Võime kujutleda kokkusaamise elevust ja rõõmu!

Järgmisel aastal külastas neid nende ridade kirjutaja ja me informeerisime eestlaskonda. Pärast seda olen neid külastanud veel viiel korral, viimati a. 1981, mil oli külasse jäänud üksainus eesti perekond kolme lapsega. Teised olid vahepeal üksteise järel asunud Lääne-Saksamaale tööle, esialgu nn. külalistöölistena, hiljem juba sisserändaja staatusega.

Enamik on siirdunud Baden-Württembergi, eemal eestlaste keskustest, mõned aga suurlinnadesse nagu Berliin ja München. Nad on olnud mõnevõrra kontaktis organiseeritud eestlusega, osa võttes eestlaste suurematest üritustest Geislingenis ja Münsteris ja mõned nende lastest on viibinud Keskkomitee poolt korraldatud suvekodus.

Vaevalt tähistatakse Uus-Estonia ehk Novestonka 100-a. juubelit ka Lääne-Saksamaal, nende uues kodukohas. Türgi-periood koos sealt sugupõlvede mällu sööbinud raskustega võõra rahva ja võõra kultuuri keskel, sõdade ja rahutuste, maavärisemiste ja ikaldustega ei-toogi südamesse juubeldamise tunnet. Eesti kultuuriajalukku kuulub Kars aga kindlasti, samuti see väike rahvusgrupp, kes pidas seal eestikeelsena ja eestimeelsena vastu sada aastat.

AARAND ROOS

KIRIKLIKKE TEATEID

EELK PEETRI KOGUDUS
817 Mt. Pleasant Rd., Toronto, Ontario M4P 2L1
Praost Andres Taul. Tel.483-4103
Kantselei tel. 483-5847
Õpetaja Edgar Heinsoo
Tel. kodus 283-9387
Tel. kirikus 483-6848
Organist dr. Roman Toi

PÜHAPÄEVAKOOLI LÕPU JUMALATEENISTUS pühapäeval, 25. mail kell 11 hommikul. Teenib õp. A. Taul. Laulab laste ansambel M. Viia juhatusel. Pärast jumalateenistust KOOSVIIBIMINE all seltskondlikes ruumes — laste ettekandeid ja kohvilaud.

JUMALATEENISTUS pühapäeval, 1. juunil kell 11 hommikul. Teenib õp. E. Heinsoo. Pärast jumalateenistust PIIBLITUND kirikus.

INGLISKEELSED JUMALATEENISTUSED ja pühapäevakool igal pühapäeval kell 9.30 hommikul.

Õpetaja E. Heinsoo on puhkusel 14. maist kuni 28. maini. Õp. A. Taul'i kõnetunnid kolmapäeviti kl. 9.30 - 12 päeval ja neljapäeviti kl. 6 - 8 õhtul, muul ajal telefoni teel.

ÕPETAJATE KÕNETUNNID kolmapäeviti kl. 9.30–12 hommikul ja neljapäeviti kl. 6–8 õhtul. KANTSELEITUNNID teisipäeviti kl. 10 h.–6 õ. ja neljapäeviti kl. 12–3 päeval.

EELK TORONTO VANA-ANDRESE KOGUDUS
383 Jarvis St. Toronto, Ont.
M5B 2C7
Õp. Udo Petersoo
3714 Beechollow Cres.,
Mississauga, Ont. L4Y 3T2
Tel. 624-6128 või 625-5930
kirikus 923-5172
Organist pr. Asta Mitt
Koorijuht pr. Asta Ballstadt

Pühapäeval, 25. mail kell 4 p.l. KOLMAINU-JUMALAPÜHA JUMALATEENISTUS.

Pühapäeval, 1. juunil kell 11 hommikul pühapäevane JUMALATEENISTUS.

Pühapäeval, 8. juunil SURNUAIAPÜHA JUMALATEENISTUSED: Mt. Pleasant kalmistul kell 3 p.l. York kalmistul „N" osas kell 5 p.l. Muusikalises osas esineb Estonia orkester.

ÕPETAJA KÕNETUNNID: Teisipäeviti kella 6–8 õhtul. Neljapäeviti kell 2–8 õhtul.

KIRIKU KANTSELEI on avatud neljapäeviti kell 10–4.

TORONTO EMMANUELI EVANGEELNE KOGUDUS
21 Swanwick Ave.
Tel. 698-5645
Jutlustaja Allan Laur
72 Appleby Cres.,
Markham, Ontario L3R 4L2
Tel. 477-6248

Pühapäeval, 25. mail kell 2 p.l. PÜHAPÄEVAKOOL lastele, PIIBLITUND täiskasvanuile. Kell 3 p.l. JUMALATEENISTUS, kõneleb A. Laur. Issanda surma mälestamine. Muusikalises osas Ingrid ja Evert Söderholmid. (Buss Eesti Kodust kell 1.15 p.l.). Kell 6 õ. ingliskeelne JUMALATEENISTUS. PEREKONNAÕHTU.

27. mail kell 11 h. vabade ja pensionäride PALVE-KOOSOLEK.

Kolmapäeval, 28. mail kell 6 õ. PALVEÕHTU.

TORONTO EELK JAKOBI KOGUDUS
Kirik: Redeemer Lut. Kirik, Bloor & Indian Rd.
Õp. T. Nõmmik
501 Davisville Ave., Toronto M4S 1J2
Tel.: 483-2478 ja 1-527-0410

Pühapäeval, 1. juunil kell 17.00 JUMALATEENISTUS ja PÜHAPÄEVAKOOL.

ÕPETAJA KÕNETUNNID: igal neljapäeval kell 18.00—19.30 omas kodus 501 Davisville Ave., Toronto, ning iga esmaspäeval kell 18.00—19.00 Hamiltoni kiriklas, 3 Mapleside Ave., Hamilton, tel. 527-0410.

TORONTO EESTI S.P. ADVENTKOGUDUS
804 Broadview Ave.
(Allmaaraudtee vastas, Eesti Maja poole)
Tel. 626-3417

Laupäeval, 24. mail 9.30 hommikul JUMALATEENISTUS. Jutlustab pastor Aka. Laulab jaapanlaste adventkvartett. Kell 11 hommikul PIIBLIKLASS. Kõik teretulnud.

EELK PEETRI KOGUDUS TORONTOS
Torontos, 12. mail 1986

TÄNUAVALDUS

„Helis-rütmis kevadega" 3. mail 1986 — Peetri koguduses; lõbusa laupäeva pealelõuna toimkond avaldab südamlikku tänu rohkearvulisele osavõtjaskonnale, kordamineku kindlustajaina.

Tänu kõigile toimkonna tragidatele liikmetele, abilistele, loterii ja kohvilaua annetajaile.

Eriline tänu Nelly Lind'ile, kelle õlgadel lasus terve pealelõuna korraldamise vastutus: eeskava, loterii ja kohvilaud.

Palju tänu „Leelo" koorile, selle juhile Eerik Purje'le; Ritmika võimlejatele Siina Kasekamp'i juhatusel; solistidele Estra Väli-Toompuu ja noortele Rita ja Trina Läte ning kogu kava klaverisaatjale Margit Viia'le. Tänu õpetaja Andres Taul'ile sissejuhatava palve eest ja õp. Edgar Heinsoo'le jagatud lõbusate lugude eest ning Eerik Purje'le toreda humoreski eest, ning väikestele lilleneidudele: Karin Marley, Ingrid Randsalu ja Monika Medri.

Tänu loterii eestvedajale Karl Jõksi'le ja teistele abilistele: Adelaide Kriisa, Adele Reitav, Benita Kalju, Nora Valter, Helmi Viksten, Lydia Poolma, Paul Kalju, Lembit Valter, Helmut Paju ja Tõnis Lind.

ELEKTRIK
Igasugused elektritööd, parandused, uuendused, koodues või ettevõtetes.
HALLING
Tel. 762-9190
Lic. E1044

Eesti arst valvekorras

24. ja 25. mail
dr. T. Maimets 469-1322
31. mail ja 1. juunil
dr. R. Pahapill 921-7777

Teen igasuguseid
REMONT-TÖID MAJADELE
(tasuta eelarve)
Tel. 759-3975 igal ajal
E. VERDER

EESTI VABAKOGUDUS TORONTOS
20 Thorncliffe Ave. Tel. 463-6223
Jutlustaja E. Saraoja
Kirik: 562 Jones Ave. Tel. 461-2077

Pühapäeval, 25. mail kell 11 hm. JUMALATEENISTUS. Teenib E. Saraoja.

Kolmapäeval, 28. mail kell 6 õhtul PIIBLI-PALVETUND.

TORONTO EESTI AP.-ÕIGEUSU KOGUDUS
Praost E. Lepik. Tel. 1-519-941-4309
RR 5. Orangeville, Ontario

Pühapäeval, 1. juunil kell 2 p.l. JUMALATEENISTUS Peetri kirikus. Teenib ja jutlustab praost E. Lepik. Laulab koguduse segakoor Guri Raagi juhatusel.

Pühapäeval, 8. juunil kell 11 e.l. Vancouveri ja Toronto Eesti Ap.-Õigeusu koguduste ühine jumalateenistus Eesti Kirikus, 6520 Oak St. Vancouvris. Teenivad ülempreester dr. E. Ruus, õpetaja T. Vaga ja praost E. Lepik. Laulavad Toronto ja Vancouveri koguduste koorid G. Raagi ja K. Rannaoja juhatusel. Orelil Ülo Valdma. Laululehed.

Jumalateenistusele järgneb ühine koosviibimine kohvilauas.

TORONTO EESTI BAPTISTI KOGUDUS
883 Broadview Ave.
Jutl. Kaljo Raid
36 Bards Walkway, Willowdale, Ontario M2J 4T9
499-6488

„VABADUSE KUULUTUS" RAADIOSAATED IGAL PÜHAPÄEVAL kell 3—3.30 p.l.

Laupäeval, 24. mail kell 3 p.l. VABAKOGUDUSTE LAUDKONNA VESTLUS, küsimused – vastused.

Pühapäeval, 25. mail kell 10.15 homm. PÜHAPÄEVAKOOL täiskasvanuile ja noortele. Kell 11 hommikul lastele. Kell 11 hommikul JUMALATEENISTUS, kõneleb dr. A. Laur, solist V. Puu – viiul. Kell 6 õhtul kõneleb pastor J. Smits teemal „PUHASTUS VAIMU PÜHITSUSES", kitarrikoor.

RASKE HAIGUSE JÄRELE LAHKUS MINU ARMAS JA HOOLITSEV ABIKAASA, MEIE ISA JA VANAISA

OSKAR LEPIK

sündinud 17. aprillil 1903 Kihelkonnas
surnud 13. mail 1986 Torontos

Mälestavad leinas

ABIKAASA
POEG
TÜTAR perega

Joh. 11:25
„Mina olen ülestõusmine ja elu,
kes minusse usub see elab,
ehk ta küll sureb."

HEAD KAUAAEGSET PEREKONNASÕPRA

ENDEL KNUUT'i

mälestavad leinas ja avaldavad sügavat kaastunnet abikaasale, tütrele ja kasuisale

perekond A. LIPPING
perekond A. JAAMUL
E. LIIVOJA ja ÕIE

KAUAAEGSET HEAD LAEVAKAASLAST-SÕPRA

OSKAR LEPIK'ut

mälestab

NANT perega

LAHKUS SURMA LÄBI MEIE SEAST
MEIE ARMAS SUGULANE

ALIIS RAUDVA

neiuna Raudsoo
sündinud 2. veebruaril 1907 Udrias
surnud 22. aprillil 1986 Kohtla-Nõmmel

Leinavad

OLVI PINT
LIISA ja JAAGUP RISTSOO
LEMBITU RISTSOO
PEETER ja JUTA RISTSOO
perekond VAIVO VANNAK

LUGUPEETUD JA ARMAST KLUBILIIGET

OSKAR LEPIK'ut

mälestab leinas
EESTI PENSIONÄRIDE KLUBI TORONTOS

ARMAS KOOLIVEND, TALLINNA LINNA II-SE REAALKOOLI V-ST LENNUST

EDGAR PUIDE

sündinud 9. veebruaril 1907 Eestis
surnud 27. aprillil 1986 Rootsis

Sind mälestavad sügavas leinas ja avaldavad kaastunnet lahkunu abikaasale, pojale ja poja perele koolivennad Kanadas ja kodumaal:

KARL AASPERE
VOLDEMAR ELLER
EVALD LIIDUMÄE
VEELIKS POOLA
ARNOLD SONN
OLAV VAHTRIK

Puhka rahus

KAUAAEGSET SÕPRA

RICHARD ILVES't

mälestavad kurbuses

ALMA ja MARTIN KIVISTIK
MART KIVISTIK perega

ARMAST SÕPRA JA LAULUVENDA

RICHARD ILVES't

surnud 11. mail. 1986 Sudburys

mälestavad leinas

ÕIE ja ARNOLD SELGE
EVALD TRIISE

HEAD SÕPRA JA TUTTAVAT

ENDEL KNUUT'i

mälestavad kurbuses

HARRY NURMSE perekonnaga
ENDEL PEHME perekonnaga
LINDA ja MART TAMM
ALICE ja OSVALD RÜÜTEL

VAIMULIKUST PERSPEKTIIVIST

On parem anda oma elu, selle eest, mis ei või hukkuda;
kui olla edukas selles, mis on määratud hukkumisele!
„SEST TEIST ALUST EI VÕI KEEGI PANNA KUI SEE, MIS JUBA ON PANDUD, SEE ON JEESUS KRISTUS!
I Kor. 3; 11.

KAUAAEGSET HEAD SÕPRA

ENDEL KNUUT'i

mälestavad kurbuses ja avaldavad kaastunnet
Vaike'le ja Anneli'le

ASTRID KÕRGEMÄGI
LISETTE ja JOHANNES VÄLI

LAHKUS MEIE ARMAS HAWAI PRINTS JA NIPERNAADI

HEINZ RIIVALD

Mälestab leinas

EESTI RAHVUSTEATER

ENDIST KOLLEEGI ESTONIA TEATRIST

HEINZ RIIVALD'it

mälestavad leinas

HELGA HÜVE
ELENA LEPIK
SALME LOTT
TEET KOPPEL abikaasaga
RIINA REINIK
KADI TANILOO
ANNI TOI
LYDIA VOHU
VALLY OLBREI

Ärge unustage tellimise uuendamist!

ARSTID

Leo Kann, D.C.
CHIROPRACTOR
Tel.: 489-0562
212 Dinnick Cr.
VASTUVÕTT KOKKULEPPEL

JURISTID

Andres Olvet, LL.B.
ADVOKAAT — NOTAR
Bigelow & Hendy
789 Don Mills, Rd.
Tel. 429-3110

Murray E. Newbigging
MATUSEMAJA
Aastakümnete kogemus eestlaste teenimiseks. Oskuslik nõuanne ja mõõdukad hinnad:
M. Wayne Hamilton
Funeral Direktor
733 Mount Pleasant Rd.
(lõunapool Eglintoni)
Helistada tel. 489-8811 • 489-8002

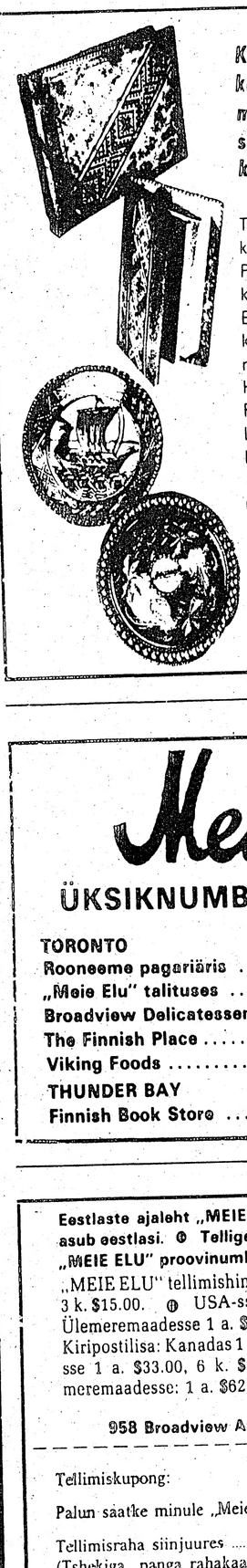

Külastage „MEIE ELU"
kus leiate
mitmesuguseid
sobivaid
kinkeesemeid

TEKSTIIL: linikud, linad, sohva padjakatted jne.
PUUST: seinataldrikud, kannud, kirstud jne.
EHISNAHATÖID: albumid, kirjaplokid, külalisraamatud, raamatukaaned, rahakotid jm.
HELIPLAADID ja KASSETID
RAAMATUD (ka lastele) ❶ EESTI LIPUD (suured) ❷ EESTI MAAKAARDID ❸ MAALID ❹ SEEBID ❺ KREEMID „Kamill" ❻ „RAKUDA" masseerijad ❼ POSTKAARDID jne.

958 Broadview Ave.
Toronto, Ont. M4K 2R6
Tel. 466-0951
(Eesti Majas, II korral)

MeieElu
ÜKSIKNUMBRID ON MÜÜGIL:

TORONTO
Rooneeme pagariäris ..... 484 Queen St. W.
„Meie Elu" talituses ..... 958 Broadview Ave.
Broadview Delicatessen .... 141 Danforth Ave.
The Finnish Place ..... 5463 Yonge St.
Viking Foods ..... 133 Laird Dr.
THUNDER BAY
Finnish Book Store ..... 168 Algoma St.

Eestlaste ajaleht „MEIE ELU" levib üle kogu maailma, kus asub eestlasi. ❶ Tellige ja lugege „MEIE ELU". ❷ Nõudke „MEIE ELU" proovinumbreid.
„MEIE ELU" tellimishinnad: Kanadas 1 a. $43.00, 6 k. $24.00, 3 k. $15.00. ❸ USA-sse 1 a. $47.00, 6 k. $25.00, 3 k. $16.00. Ülemeremaadesse 1 a. $52.00, 6 k. $28.00, 3 k. $18.00.
Kiripostilisa: Kanadas 1 a. $28.50, 6 k. $14.25, 3 k. $7.00. USA-sse 1 a. $33.00, 6 k. $16.50, 3 k. $8.00. Õhupostilisa ülemeremaadesse: 1 a. $62.00, 6 k. $31.00, 3 k. $15.50.
„MEIE ELU" TALITUS
958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6, Canada

Tellimiskupong:
Palun saatke minule „Meie Elu" ..... kuuks.
Tellimisraha siinjuures .....
(Tshekiga„ panga rahakaardiga, posti rahakaardiga).
Nimi: .....
Postiaadress: .....
Kuupäev .....
(Allkiri)

Eestlaste poolt eelistatud ja traditsiooniliseks kujunenud
MATUSEMAJA
❶
Matusemaja on üle 115 aasta teeninud Metropolitan Torontot sama perekonna poolt väljakujunenud traditsioonidega. Moderniseeritud avarad ruumid, kvalifitseeritud personal ja küllaldaselt parkimiseruumi.
Väärikas teenimine
ROSAR-MORRISON
FUNERAL HOMES LTD.
T. L. MORRISON — Funeral Director
467 Sherbourne St., Toronto, Ont. M4X 1K5
Telefon 924-1408

Ärni Käärid 60

Kauaaegne Toronto Saarlaste Ühingu esimees, Toronto Eesti Meeskoori laulja ja koorivanem, Võitlejate Ühingu liige, endine mereskautide vanem, mitmel pool mujal ühiskondlikus töös kaasalööja ja tuntud akordionimees Ärni Käärid saab 30. mail 60-aastaseks. Sündis 1926. Tunneme teda ka noore hingega mehena, kes millegipärast vanemaks tegeva habeme taha on pugenud. Nüüd ei ole tal enam end vaja vanemana näidata. Võib juubelipäeval südamerahuga habeme maha ajada, sest aastaid ju selleks nüüd on!

„Ärni Käärid on üks karakter küll!" Seda ütlevad paljud. Tõepoolest, ta pole läbilõikeline eestlane. Väljapaistvaid saarlase jooni on tal aga külluses. Ema ütleb tagantjärele naeratades: „Oh Jees, Ärni oli lapsena ulakas poiss! Jooksis kord isegi rõugepanemise eest ära." Oma sõprade eest sai ta veel 12-aastaselt oma viimased „triibulised". Poiss tõi ise maja eest kase otsast vitsad. Võttis ise ka püksid maha ja põlvitas siis karistuse saamiseks. Ega ta selle eest külalastele ja vanematele pahane olnudki. Tegu oli korda saadetud kamba huvides ja kambapoisi au oli tähtsam kui väike kipitus istmikul.

Kuulsin sünnipäevalapse kohta veel, et ta ka seitsmeaastase poisina kella osadeks võttis ja need siis nii tagasi pani, et midagi üle ei jäänud. Samast vanusest algab tal ka lõõtspilli ja kandle mängimine. Hiljem hakkas ta veel teisigi pille mängima. Üheksa-aastaselt parandas ta juba seismajäänud raadio ja nalja hakkas ka rohkem vanemate eeskujul tegema.

Need on huvitavad viiped. Vaatame edasi. Poiss pandi Kuressaare Progümnaasiumi humanitaarraineid õppima, kuid aasta hiljem sai ikkagi oma tahtmise. Hakkas Kuressaare Tööstuskeskooli tehnikaharu õpilaseks ning lõpetas selle 1943. Mehhaanilised-tehnilised asjad ongi talle edaspidises elus peamiseks leivaandjaiks saanud. Seda, et ta ka lendur on, ei tea paljud.

Värske juubilari noorpõlve muusikahuvi ja oskused on aastate möödumisega samuti arenenud. Ta meisterlikult rõhutatud akordionihelid on kuulajaid sisemiselt helisema ja elama pannud. Kui palju sõprus- ja lauluringe on 53 aasta jooksul kogunenud ta pilli ümber! Ja tal on kodus kokku kogutud, helilindistatud, süsteemitud ja kataloogitud peagu kogu iseseisva Eesti, okupatsioonide aegse Eesti ja pagulaseestlaste rahvalikud laulud ja muusika. Tal on kogutud rahvalike laulude tekste, mida mujal varem ei ole avaldatud. Neisse on sisse vürtsitatud huumorit. Seda vaadates ei ole raske järeldada, et Ärni Käärid on olnud, on, ja saab olema ka edaspidi ikka inimeste inimene.

Kuressaare õpilaspäevil oli juubilar meninoorkotkas ning okupatsioonide ajal kuulus põrandaalusesse rahvuslikku poisteringi. 17-aastaselt ühines Eesti Leegioniga lootuses, et eesti meeste relvad vabaduse kodumaale tagasi toovad. Sõdurina ei jäänud talle tundmatuks võitlused. Võit jäi aga tulemata. Noor sõdurpoiss otsustas siis ise iseseisvalt tegutseda, mis teda Muhus vangi viis. Läks püssimeeste saatel Orissaare postkontori teisele korrale hoiule. Sealt ta aga põgenes maja küljes oleva vihmaveetoru abil. Lapsepõlve vitsakaristuse asemel oleks teda ehk nüüd küll maha kõmmutatud. Põgenemisega Saksa „ketikoerte" käest oli ta vabatahtlikult sõjaväest lahkunud, nagu ta sinna oli tulnud. Kuna paadiga Rootsi minek tormi tõttu Hiiumaal lõppes, kuhu venelased teda tervitama ruttasid, seadis ta oma sammud uuesti üle Soela väina Saaremaa poole, Kuressaarde, ja sealt Saksamaale, kust omakorda pärast autojuhi, meremehe ja Kanada metsatöölise ametite pidamist äkki Torontosse 1954. a. ilmus.

Juubilar on abielus kustniku-tantsitari Kai Anveltiga ja neil on kolm täisealist last. Selle õnneliku loo põhjuseks oli, et nad mõlemad üksteisele silmategemise ajajärgul näitlesid ehk rahvakeeles teatrit tegid. Juubelipäeval on veel tema ümber tragi ema, vend ja õde ning arvukalt sõpru. Soovime talle jätkuvat eluõnne ja jõudu edaspidisteks ettevõtmisteks! Tänu eesti ühiskondliku elu rikastamise eest nii rahvapäraselt kodusel viisil!

ROBERT KREEM

AED

Kõrbetaimed

Toronto Eesti Aiandusklubi talvine loengute seeria lõppes aprillis prof.dr. Jaan Terasmäe loenguga teemal: „Kõrbetaimed". Klubi esimees M. Lepik loenguõhtut avades ja lektorit tutvustades juhtis ka kuulajaskonna tähelepanu kevadistele aiatöödele.

Prof.dr. Jaan Terasmäe andis kokkuvõttes pildi erinevatest kõrbetest. Need moodustavad seitsmendiku maakera pindalast. Kõrbeid iseloomustab vähem kui 10 tolli vihma aastas ja üldiselt soe temperatuur. Taimed on seal kohanenud äärmisele kuumusele ja kuivusele. Suurim kõrb on Sahaara, mille pinnast on kümnendik liivaluited, seal esineb ka kõrgeid mägesid. Siseala saab keskmiselt ainult üks toll sademeid aastas. Kus rohkem vett, seal on ka taimestik parem. Araabia kõrbed on ühe kolmandiku osas kaetud liivaga. Seal puuduvad permanentsed jõed. Põhja-Ameerika kõrbed asuvad USA edelaosas. Iraani kõrbetes on liivaluited üle 700 jala kõrged. Tšiili ja Peruu kõrbetes on vihma ainult pool tolli aastas. Sahaaras, Dahkla piirkonnas ei olnud vihma 11 aastat. Pärast kuuma suvepäeva kõrbes võib temperatuur langeda öösel rohkem kui 50 kraadi. Soolarikastes muldades taimed ei kasva.

Üleliigne kuumus mõjutab taimestikku. Püsitaimed katavad kõrbealasid hõredalt. Nende suurus ja arv oleneb saadavast veehulgast. Esineb ka järvi nagu Surnumeri Palestiinas, Saltoni järv Californias jne. Esinevad taimed on enamikus lehtedeta ja kaktused kannatavad isegi kuivuse all. Imeline vihm võib olukorra muuta.

Esineb kahte liiki taimi, esmalt nn. kuivast hoiduvad taimed, millede seemned säilivad kuumuses ja pärast vihma alustavad kiiret kasvu, õitsevad, produtseerivad seemneid ja surevad. Nee on üheaastased taimed. Teiseks esinevad kuivakindlad taimed, mis hoiavad vett endas või saavad seda väga sügavast maapinnast, ka need mis tarvitavad väga vähe vett kuuluvad siia. Need on püsitaimed ja neil õnnestub säilida ühest vihmasajust teiseni. Ameerika kõrbetes tuntumad on mitmesuguste kujudega mahlakad kaktused, millede okkad hoiavad janused loomad eemale. Juurestik on kaktustel laiali ja mitte sügaval. Kõrbes esinevatest harvadest puudest on tuntum omapärane „Joshua" puu, mis on tontlikult paistev tääkliilia (Yucca). See elab kuni 100 aastat ja kasvab 25 jalga kõrgeks.

Prof.dr. J. Terasmäe loengut täiendasid huvitavad valguspildid kõrbe maastikust ja taimestikust.

EKs

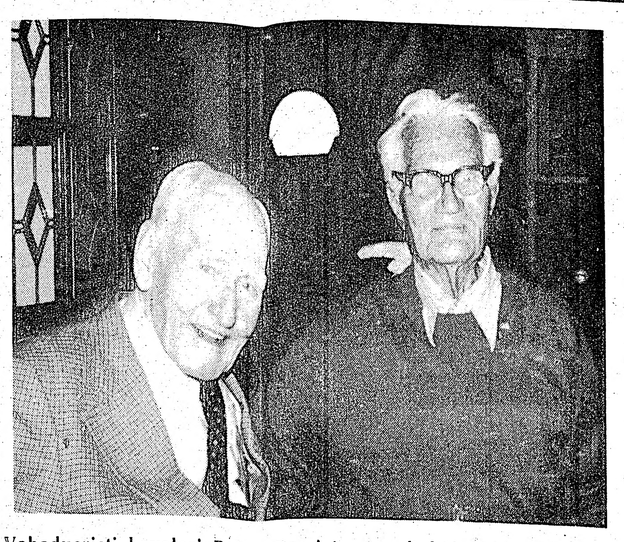

Vabadusristi kavaleri Peeter Kassi (paremal) külastas tema 90-a. sünnipäeval Läti Karutapjate Vendluse esindaja Albert Ameriks.

Vanad lahingukaaslased kohtusid

Vabadusristi kavaler Peeter Kass 90-aastane

Läti Karutapjate Vendluse Kanada esindaja Albert Ameriks, Kingston, Ontariost, koos Läti Vigastatud Sõjaveteranide Kanadas esimehe, Alfreds Eglitisega, külastasid 6. mail Lääne-Torontos elunevat Peeter Kassi tema 90-aasta sünnipäeval.

Mõlemad andsid talle üle Läti sõjaveteranide õnnitluskirjad, kus ütleldakse muuseas järgmist:

Kallis Läčplē orduvend, LKOK Peeter Kass,
Sinu Läti Läčplēsi vennad õnnitlevad Sind 90-dal sünnipäeval, sügavas tänutundes Sinu abi eest Läti vabadusvõitluses.

Meie lootus on, et sõprus, mis algas aastal 1919, saab püsima igavesti.

A. Ameriks
LKOK Order Läčplēsis

Kallis sõber ja Läti vabadusvõitleja LKOK Peeter Kass,
Läti Vigastatud Sõjaveteranide nimel on mul suur rõõm ja au Sind tervitada Sinu tähtsal sünnipäeval ja soovida Sulle veel palju rõõmsaid aastaid tulevikus.

Sinu sõjavigastatud Läti sõbrad
A. Eglitis, esimees

Peeter Kass võitles Läti pinnal 1919-l aastal Eesti 2. Jalaväe Polgu koosseisus ühistes lahingutes Alberts Ameriksiga. Vanade veteranide kohtumine oli väga meeliülendav.

Peeter Kass on ka Eesti Vabaduseristi kavaler.

TK

SOOME ETTEVÕTE
ALUMINUM SIDING DESIGN
valmistab teile seinakatteid, räästaaluseid (soffit & fascia), jätkudeta vihmaveerenne, alumiiniumist uksi ja aknaid.
◍ THERMAL-AKNAD ◍
Eelarved tasuta — helistage tel. 755-0694, õht.
MARTTI JUPPI, 156 Carlish Rd. Scarboro, Ont. M1P 1T2
Lic. B-1767. Member B.B.B.

MALE

TEM aprillikuu maleõhtust võtsid osa 15 maletajat. Toimus kiirmale turniir (2x15 min.) tosina osavõtjaga L. Joselini juhatusel. Edukad olid noormaletajad O. Naelapea ja A. Loorits. Kuigi mängud toimusid kuues voorus jäid esikohad selgumata. Esimest kuni kolmandat kohta jagasid 4 punktiga kolm maletajat: Lya Alang (esmakordselt esimeste hulgas), J. Järve ja A. Loorits. Järgmised kolm maletajat B. Bockfeldt, O. Naelapea ja E. Talve jagasid 3 punktiga 4–6. kohta. Esmakordselt maletas klubis 11-aastane Justin tulles maletama vanaisa Max Pentrega ja ta saavutas kaks võitu, mis oli märkimisväärne saavutus.

Hooaja viimane malemängu õhtu on 22. mail algusega kell 7 õhtul Eesti Majas. Kõik malehuvilised on teretulnud.

Aeg

Eesti Sihtkapital Kanadas
Annetused, testamendi-pärandused ja mälestusfondid on tulumaksuvabad. Suunake oma annetused noortele ja teistele eesti organisatsioonidele
Eesti Sihtkapital Kanadas
kaudu tulumaksuvaba kviitungi saamiseks. — Eesti Maja, 958 Broadview Ave. Toronto, Ont. M4K 2R6

Kanada ajaleht:

Soome ei soovi pagulasi, et mitte häirida Moskvat

Soome valitsuse põhimõte on mitte ärritada venelasi; kirjutab kirjasaatja Penny MacRae Helsingist ajalehele „The Globe and Mail".

Range erapooletus on olnud Soome välispoliitikaks juba aastaid ja soomlased eelistaksid, kui pagulased Venest, kes ületavad piiri, paluksid varjupaika mujalt ja mitte Soomest.

Major Kari Saksela (Soome piirivalve informatsiooniülem) ütles: „Kes tahab Soome jääda, peab tõestama, et teda on jälitatud usulistel või poliitilistel põhjustel — ja see ei ole lihtne. Kui ta ei saa seda tõestada, saadetakse ta tagasi. Me tõlgendame Genfi kokkulepet pagulaste suhtes sõna-sõnalt."

Välisministeeriumi ametnikud tunnustavad, et Soome ei saa endale lubada Moskva häirimist. Nagu üks kõrgem ametnik ütles: „Tähtis on, et N. Liit ei tunneks ennast ebakindlana meie kavatsuste suhtes. Te peaksite aru saama, milliseid raskusi see valmistaks, kui me muutuksime varjupaigaks pagulastele."

Selge on, et see küsimus on väga tundeline. Soomlased ei avalda täpseid arve üle piiri jooksikute suhtes, öeldes ainult, et see arv on väike.

„Umbes kümme inimest aastas võetakse kinni", ütles major Saksela, lisades, et paljud nendest ületasid piiri kogemata.

Valitsusest öeldi, et asüüli palujaid pole olnud, aga major Saksela mainis, et mõned on siiski saanud loa maale jääda poliitilistel põhjustel, kuigi nende nimesid ei saa avaldada, sest „need asjad on väga tundelised neile inimestele endile".

Soome-Vene piiri ei ole kerge ületada, sest venelastel on kõva valve üle piiriäärse ala, kust kõik puud on maha võetud.

Soomlaste piirivalve süsteem ei ole nii põhjalik kui sovjettidel, kuid tavalised soomlased ja turistid ei saa läheneda piirile ilma loata.

Soome piiri valvab (Soome poolel) 3500-meheline piirikaitse üksus. Suveti patrullivad nad jalgsi, talveti suuskadel. „Mootorsaanid on liiga kärarikkad", ütles major Saksela.

Enamus piiriületajaid on riikidest, mis Soomele lähemal; Eestist, Lätist ja Leedust. Paljud neist püüavad hoiduda Soome valitsusvõimudest, ja kui nad on ületanud mõlemad piirivalve-vööndid, põgenevad kohe Rootsi suunas edasi, kus asüüli saamine on lihtsam. Välispasside kontroll Soome-Rootsi piiril on pealiskaudne, ütles üks soomlane, kellel sidemeid eestlastega.

EELMISE NÄDALA RISTSÕNA LAHENDUS

PÕIKI: 1. Anne. 5. Asula. 10. Kuiv. 14. Look. 15. Luhas. 16. Auna. 17. Lohutamise. 19. Ares. 20. Asutus. 21. Nemesise. 23. Asti. 25. Niru. 26. Ebamaine. 30. Kestel. 34. Laras. 35. Innu. 37. Tara. 38. Aam. 39. Tondilt. 42. Nui. 43. Asuu. 45. Malm. 46. Uputa. 48. Nendin. 50. Amelemas. 52. Usin. 54. Esik. 55. Katsuvad. 59. Iksiga. 63. Aare. 64. Osastamine. 66. Edel. 67. Ovaal. 68. Arul. 69. Riit. 70. Ramme. 71. Saue.

PÜSTI: 1. Alla. 2. Noos. 3. Nohu. 4. Ekutama. 5. Alasti. 6. Sum. 7. Uhin. 8. Lasen. 9. Asemikul. 10. Kaasust. 11. Uuri. 12. Ines. 13. Vase. 18. Tusast. 22. Ere. 24. Inina. 26. Elaan. 27. Baase. 28. Armun. 29. Endla. 31. Tanum. 32. Eruta. 33. Laias. 36. Nimme. 40. Omnivoor. 41. Tulika. 44. Uduselt. 47. Peksmas. 49. Isu. 51. Esitle. 53. Nasva. 55. Kaer. 56. Aadi. 57. Trei. 58. Daam. 60. Iira. 61. Gnuu. 62. Aele. 65. Sam.

Sport

Austati spordiveterane

Masterid avasid uue tegevushooaja

9. mail avasid meie spordimasterid meeleoluka koosviibimisega Eesti maja kohviku ruumes oma 1986/87. a. tegevushooaja. Osavõtjaid oli ligi 60, nende hulgas rida tuntud pagulaspõlve sportlasi ja ka vanameistrid Max Jensen, Agu Kiili ning Ralf Viksten, kes edukalt Vabariigi-päevil meie rahvusvärve kaitsesid ja selle eest erilise austuse osaliseks said. Teadustajana toimis klubi esimees Jaan Lents ja meeleolu- ning tantsumuusika eest hoolitses Ärni Käärid.

Avasõnas ja tervituskõnes Jaan Lents toonitas möödunud hooaja edukust, mis lõppes sisehooajaga aprillis. Ühtlasi avaldas tänu kõigile osavõtjaile ja kaasaaitajaile, soovides õnne ja edu algavaks uueks hooajaks. Arvo Tiidus andis lühida ülevaate viimastest kergejõustiku- ja suusavõistlustest.

Ees seisavad 21. ja 22. juunil – Ontario meistrivõistlused Etobicoke Centennial staadionil, 12. juulil – Ontario viievõistluse-meistrivõistlused L'Amoreaux Colleg. Inst. staadionil, Scarborough's ja 6. septembril – Ülekanadaliste klubide-vaheline meistrivõistlus rändkarikale York ülikooli staadionil, kus meie klubi püüab oma tiitlit kaitsta kolmandat aastat järjest.

8 SPORDIVETERANI

A. Tiidus pööras oma tähelepanu ka meie vanameistritele, kes paljudel kordadel meie rahvusvärve mitmesugustel spordialadel kaitsnud. Teadaolevail andmeil elab Torontos neist kaheksa: Karl Süttis (Schütz) – mitmekordne rahvusmeeskonna liige kergejõustikus ja Eesti meister ning rekordiomanik 100 m jooksus;

Nikolai KÜTTIS – mitmekülgne kergejõustiklane ja paljukordne rahvusmeeskonna kui ka üliõpilaskonna meistrivõistluste esindaja ja Eesti meister ning rekordiomanik nii kaugus- kui ka kolmikhüppes.

Nikolai KALM – üks meie paremaid kergejõustiklasi hüpetes, eriti kolmikhüppes.

Ermo KULMAR – kergejõustiklane ja mitmekordne rahvusmeeskonna liige lühimaajooksudes, tõustes Eesti paremate hulka 1930-date lõpupoole. Mainimisväärne siinjuures on nende kaksikvõit 100 m jooksus Ruudi Toomsaluga Eesti-Soome maavõistlusel 1938.a.

Arvi KALDVEER (Kleinberg) – Eesti meister tennises 1926.a. ja rahvusmeeskonna liige. Vanameistritest kes koosolijate hulgas viibisid, kutsus A. Tiidus välja:

Max JENSENI – jalgpalli internatsionaal, alul Pärnu „Tervises" ja hiljem 1934.a. alates Tallinnas „Estonia" meistermeeskonna koosseisus, olles 12-l korral meie rahvusvärve kaitsnud.

Agu KIILI – kergejõustiklane ja rahvusmeeskonna liige pikamaa jooksudes ning Eesti meister suusatamises.

Ralf VIKSTENI – mitmekordne Eesti meister võrk- ja korvpallis ASK ridades kui ka üle 20-kordne internatsionaal rahvusmeeskonnas, olles üks neist vähestest, kellele osaks sai au Eesti värve kaitsta korvpallis Berliini olümpiaadil 1936.a.

Arvo Tiidus tõi esile nende saavutusi ja tänas nende panuse eest; Reet Roos kinnitas neile rinda sini-mustvalge lintidega nelgiõied.

Järgnes ühine õhtusöök. Kava jätkudes dr. Jaan Roos esitas filme klubi liikmetest kergejõustikütreeningul ja -võistlustel ning koroona- ja tennisemängul.

Seejärel toimus loteriivõitude väljaloosimine, mille peakorraldajaks oli pr. Truuvert. Võite oli rikkalikult, tänu lahkeile annetajaile kelledeks olid: pr. & hr. Truuvert, Valter Loo, Agu Kiili, Roonem's Bakery, Broadview Delicatessen ja Viking Foods.

Järgnesid kohv ja koogid, mille kestel sõna võttis maleklubi esimees Lembit Joselin, kes avaldas mõtte jalutuskäike korraldada, näiteks Edward Gardeni rajoonis, ühe käimisgrupi moodustamiseks.

Samasugune idee oli varem juba üles tõstetud ka Eesti Kodu piirkonnas. Tuleks ainult leida hea organisaator ja mõte saaks ehk teoks.

Lõpuks Jaan Lents ütles tänusõnu koosviibijaile. Ühtlasi tänas ta pr. Truuvertit oma abilistega, Arvo Tiidust, Jaan Roosi, Ärni Käärid'it ja perenaisi nende osa eest ning Victor Kõresaart peo ettevalmistuse ja korraldamise eest.

Eesti mastersportlased austasid vanameistreid. Vasakult — Agu Kiili, Ralf Viksten, Max Jensen, klubi esimees Jaan Lents ja Reet Roos.
Foto – Tommy Tomson

Kümme medalit Graig Potsepale

Toronto ülikooli spordikeskuses 10. - 11. maini peetud ujumisvõistlustel võitis Graig Potsep 8 kuld- ja 2 hõbemedalit. Saavutas esikohad 100 m vabalt – 1.03,12; 100 m liblikstiilis – 1.09,3; 200 m vabalt – 2.16,1; 200 m selili – 2.39,9; 200 m indiv. kompleksstiilis – 2.34,73; 400 m vabalt – 4.44,4; 400 m indiv. kompleksstiilis – 5.27,36 ja 200 m kompleksstiili teateujumises. G. Potsep ujus liblikstiilis aja 0.31,00.

Tuli teiseks 50 vabalt – 0.29,31; 200 m vabalt teateujumises, saavutades aja 0.28,9.

Järgmine võistlus on tal USA-s.

H.R.

Toeta allkirja andmisega vaatleja-staatuse nõudmist Eesti Vabariigile ÜRO-s!

NALJAD

„On veel kellelgi küsimusi?" küsib agitaator perteikoosolekul. Seltsimees Makaronikov küsib:

„Mul on kolm küsimust. Miks ei tohi ma oma õde läänes külastada, miks avatakse mu post ja miks kuulatakse mu telefonikõnesid pealt?"

„Teie küsimustele vastame järgmisel koosolekul," lubab agitaator.

Järgmisel koosolekul esitatakse ainult üks küsimus: „Kuhu on jäänud seltsimees Makaronikov?"

Heinsoo Insurance Brokers Ltd.
Eesti Majas
958 Broadview Avenue, ruum 202,
Toronto, Ontario M4K 2R6
Telefon 461-0764